

2021 M.

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2021 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA

KALVARIJA
2022-03-22

TURINYS

NAUDOJAMOS SANTRAUPOS.....	3
VADOVO ŽODIS.....	4-5
I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS.....	5
Bibliotekos prieinamumas.....	5-6
Bibliotekų paslaugų prieinamumas turintiesiems negalia.....	6
II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA.....	6
Gyventojų sutelkimas bibliotekose. Registruoti vartotojai.....	6-8
Fiziniai apsilankymai.....	8
III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA.....	8-10
Nestacionarus gyventojų aptarnavimas.....	10
IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS.....	10
Bendroji renginių charakteristika.....	10-12
Edukaciniai renginiai.....	12
Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams.....	12-13
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	13
Elektroninio katalogo kūrimas. Naudojimasis elektroniniu katalogu.....	13-14
Informacinių užklausų tenkinimas.....	14-15
Naudojimasis interneto paslaugomis.....	15-16
Socialinių tinklų naudojimas.....	16
VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKiant PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS.....	16-17
VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ.....	17
Bibliotekos viešinimas.....	17
Atstovavimas ir partnerystė.....	17
Savanorių pritraukimas.....	17-18
VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS.....	18
Fondo apimtis.....	18-19
Dokumentų fondo papildymas (dokumentų įsigijimas).....	20-23
Specialiųjų fondų komplektavimas ir panaudojimas.....	23
Kraštotyros dokumentų fondas ir jo panaudojimas.....	23
Informacinių dokumentų fondas ir jo panaudojimas.....	24
Dokumentų fondo cirkuliacija didinant dokumentų prieinamumą.....	25
Dokumentų antrinė atranka ir nurašymas.....	25
Dokumentų fondo apsauga.....	25-26
IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA.....	26
Metodinė veikla.....	26
X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS.....	27
Darbuotojų profesionalumo ugdymas.....	27
XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ.....	27-28
XII. FINANSAVIMAS.....	28
IŠVADOS.....	29
PRIEDAS Nr. 1 KSVB renginiai 2021 m.	30-41
PRIEDAS Nr. 2 KSVB projektinė veikla	42-47

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

d. – diena
DB – duomenų bazė
dok. – dokumentas
egz. – egzempliorius
e-katalogas – elektroninis katalogas
El. paštas – elektroninis paštas
Eur -eurai
F – filialas
fiz. vnt. – fizinis vienetas
g. – gatvė
IT – informacinės technologijos
K – kompleksinis renginys
kl. – klasė
km. – kilometras
KSVB – kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos
kt. – kiti
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema
m. – metai
m² – kvadratiniai metrai
Nr. – numeris
pav. - pavadinimas
PDF – (angl. *Portable Document Format*) yra atviro standarto formatas
PĮ – programinė įranga
Proc. – procentai
RTF – Rich Text Format failas
sk. – skaičius
Švč. M. – švenčiausios mergelės
TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
tūkst. – tūkstantis
TXT – tekstinis failas
t. y. – tai yra
V – vaizdinis renginys
val. – valanda
VB – viešoji biblioteka
VBS – viešųjų bibliotekų sistema
vyr. – vyriausioji
VšĮ – viešoji įstaiga
Ž – žodinis renginys
žr. – žiūrėti

VADOVO ŽODIS

Pastaruosius dvejus metus pandemijai kuriant naują gyvenimo ritmą: keičiant įpročius, keliant naujus iššūkius ir netikėtas sąlygas, kito ir bibliotekos veikla. Mokymai, renginiai *Teams*-ų ar *Zoom*-o pagalba jau tapo kasdienybe. O stacionari veikla bibliotekoje buvo vykdoma griežtai paisant lankytojų ir darbuotojų saugumo reikalavimų. 2021 metais biblioteka prisidėjo prie pastangų mažinti koronaviruso plitimą savivaldybėje, atverdama savo erdvę gyventojams skiepyti nuo COVID-19. Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje pradėtos teikti naujos, inovatyvios paslaugos vartotojams, savivaldybės gyventojams ir svečiams: įrengtas interaktyvus-informacinis stendas, kuriame pateikta informacija apie savivaldybės lankytinus objektus, apgyvendinimo ir maitinimo vietas, bibliotekos naujienas bei veiklas, vykstančius renginius lietuvių, anglų ir lenkų kalbomis. Dar viena nuotolinė nemokama IT paslauga – belaidis, mobilus knygomasas (bekontaktis knygų išdavimas), suteikiantis galimybę saugiai ir patogiu laiku, 24 valandas per parą, skolintis leidinius (po darbo valandų, savaitgaliais ir švenčių dienomis). Ši paslauga – ypač aktuali pastaruoju metu, kai dėl COVID-19 keliamų grėsmių buvo nuolat ribojama bibliotekos veikla. Paminėtina ataskaitinių metų pradžioje pradėta įgyvendinti iniciatyva „Pirmoji knygelė“ – krepšelis su knygele mažyliui ir nemokamu skaitytojo bilietu. 2021 m. dovanėlės buvo įteiktos 33 mūsų krašto naujagimiams. Mielai sutikta bendradarbiauti ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos bei Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos lapkričio mėnesį pradėtame įgyvendinti projekte „Knygų startas“, kurio šūkis: „Su kiekviena knyga – ūgteli karta“. Specialias „Knygų starto“ kuprinėles ataskaitinių metų pabaigoje Kalvarijoje atsiėmė 9 naujagimių tėveliai.

2021 m. biblioteka parengė 4 projektinius pasiūlymus, dar dviejuose projektuose dalyvavo partnerio teisėmis. Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka tęsė dalyvavimą bibliotekų vystymo projektuose: „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, „Prisijungusi Lietuva“. Prisidėjo prie nacionalinės iniciatyvos „Biblioteka visiems“, kuria siekiama plačiau atverti viešųjų bibliotekų duris skirtingų poreikių turintiems lankytojams bei Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešosios bibliotekos ir kitų partnerių vykdomo projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“.

Bibliotekos veiklos tikslų 2021 metais įgyvendinimas

Bibliotekos tikslai ir veiklos kryptys nustatomi atsižvelgiant į Kalvarijos savivaldybės ilgalaikės veiklos strategiją. Įgyvendindama savivaldybės „**Kultūros, sporto ir bendruomeninės veiklos plėtros programą**“ (kodas 02) biblioteka siekė sudaryti palankias sąlygas gyventojų švietimui ir saviugdai, užtikrino prieigą prie interneto filialuose, kaupė krašto gyventojų poreikius atitinkantį dokumentų fondą ir jį populiarino, mokė gyventojus naudotis informacinėmis technologijomis socialinėms ir visuomeninėms reikmėms, dalyvavo įvairioje projektinėje veikloje.

2022 m. sausio 1 d. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos dokumentų fonduose buvo sukaupta 85021 fiz. vnt., 44306 pavadinimai dokumentų. Ataskaitiniais metais įsigyta 5117 dokumentų už 22528 eurų sumą. Tai 33% mažesnė suma nei 2020 m. Per metus iš fondų išimta ir nurašyta 8216 fiz. vnt. dokumentų. 2022 m. pradžia viešosios bibliotekos ir filialų informaciniame fonde sukaupta 3547 fiziniai vienetai dokumentų, Per ataskaitinius metus jis buvo papildytas 17 fizinių vienetų dokumentų: tai enciklopedijos, įvairių kalbų žodynai. Kraštotyros dokumentų fonde 2022 m. pradžia sukaupta 2464 fiz. vnt. dokumentų, iš kurių - 1152 dokumentai viešojoje

bibliotekoje. 2021 m. fondas papildytas 108 dokumentais, iš kurių 7 kraštotyros darbai ir teminiai apylankai.

Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama bei reguliariai atnaujinama KSVB interneto svetainėje <http://www.kalvarijosvb.lt> (paskelbta 340 pranešimų) ir socialinių tinklų Facebook puslapiuose: KSVB <https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/> Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir filialuose skaitmeninio raštingumo mokymuose dalyvavo 198 gyventojai (174 val.). Kituose mokomuosiuose bei edukaciniuose užsiėmimuose - 1216 gyventojų. Viešųjų bibliotekų lankytojams suteikta 1204 skaitmeninio raštingumo konsultacijos. Iš viso per metus apmokyti ir konsultuoti **2618** (688 val.) gyventojai.

I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Bibliotekos prieinamumas

2021 m. Kalvarijos savivaldybėje viešųjų bibliotekų (toliau – KSVB) paslaugų prieinamumas nekito. Iš viso yra 12 geografinių taškų, kuriuose veikia ir savo paslaugas teikia viešoji biblioteka (toliau – VB), 10 filialų (toliau – F) bei Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras.

1 lentelėje pateiktas 2020-2021 m. Kalvarijos savivaldybės kaimų skaičius bei nuotolis kilometrais (0-14 km) nuo aptarnaujamo regiono bibliotekos.

1 lentelė

*Aptarnaujamo regiono gyventojų, kaimų skaičius
ir nuotolis (km) nuo aptarnaujamos bibliotekos 2020-2021 m.*

Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	Aptarnaujamo mikro rajono kaimų skaičius	Kaimų skaičius (nutolusių nuo mikrorajono aptarnaujamos bibliotekos N km spinduliu)			Kaimų gyventojų skaičius (gyvenančių nuo aptarnaujamos bibliotekos N km spinduliu)					
			0-4 km	4-9 km	10-14 km	0-4 km		4-9 km		10-14 km	
						2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.
1	<i>Aistiškiai</i>	10	6	4	0	262	269	88	85	0	0
2	<i>Akmenynai</i>	10	8	2	0	273	278	80	67	0	0
3	<i>Brukai</i>	25	10	10	5	307	300	350	340	78	66
4	<i>Jungėnai</i>	15	10	5	0	1280	1258	52	58	0	0
5	<i>Jusevičiai</i>	21	8	6	7	622	655	231	239	197	195
6	<i>Liubavas</i>	13	7	6	0	304	297	37	37	0	0
7	<i>Menkupiai</i>	12	7	5	0	298	304	227	226	0	0
8	<i>Radiškė</i>	11	7	4	0	311	295	114	109	0	0
9	<i>Salaperaugis</i>	16	8	8	0	282	254	49	46	0	0
10	<i>Sangrūda</i>	16	10	6	0	715	718	43	40	0	0
	<i>Iš viso</i>	147	79	56	12	4654	4628	1323	1247	275	261

Didžiausias žmonių susitelkimas – seniūnijų, didesnių gyvenviečių centruose (0-4 km). Savivaldybėje yra tik 12 kaimų, nutolusių 10-14 km spinduliu nuo aptarnaujamos bibliotekos., t.y. Brukų aptarnaujamame mikrorajone 5 kaimai, Jusevičių -7.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos SVB struktūra ir tinklas nepasikeitė.
2019-2021 m. bibliotekų tinklo tankumo ir prieigos koeficientas stabilus (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Bibliotekų prieinamumas 2021 m.

Biblioteka	Bibliotekų skaičius metų pabaigoje			Bibliotekų tankumo koeficientas	Bibliotekų prieigos koeficientas	1 biblioteka vidutiniškai aptarnauja vartotojų	Knygnešystė	
	Bibliotekų skaičius	Išorinis aptarnavimo punktas	Iš viso aptarnavimo punktų				Knygnešių skaičius	Aptarnauta vartotojų
VB	1	0	0	0,2	4600	1611	31	23
Filialai	10	0	0	1,6	614	192	88	172
Sistema	11	0	0	1	976	327	119	195

2021 m., sumažėjus etatų skaičiui, kaimo bibliotekose sutrumpėjo darbo laikas. (5 filialų darbuotojai dirbo 0,75 etato, 4 - 0,5 etato, 1 - 0,25 etato).

Viešojoje bibliotekoje per metus iš viso dirbta 287 darbo dienos (2583 val.).

2021 m. viename filiale vidutiniškas darbo dienų skaičius - 226 (1231 val.).

Kitų išorinių aptarnavimo ar mobilių paslaugų punktų savivaldybės viešosios bibliotekos neturi.

Bibliotekų paslaugų prieinamumas turintiems negalia

Kalvarijos savivaldybės gyventojams, turintiems fizinę negalia, sudarytos galimybės naudotis savivaldybės viešųjų bibliotekų paslaugomis. Vyresnio amžiaus bei rizikos grupės vartotojams, spaudinių pristatymo į namus paslaugą teikė knygnešiai: darbuotojai, šeimos nariai, kaimynai, socialinės darbuotojos. Jų skaičius bibliotekose, lyginant su 2020-aisiais, sumažėjo 9 proc. (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Knygnešystė 2019-2021 m.

Metai	Knygnešių skaičius			
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis 2020/2021 m.
VB	25	38	31	-7
F	59	88	84	-4
KSVB	84	126	115	-11

Didžiausias knygnešių skaičius buvo Brukų (14) ir Jusevičių (25) filialuose.

Kalendoriniais metais vidutiniškai vienai kaimo bibliotekai teko 8 knygnešiai.

2021 m. viešoji biblioteka, Radiškės bei Sangrūdodos filialai palaikė glaudžius ryšius su Kalvarijos socialinės globos ir Kalvarijos globos ir užimtumo centro Dienos socialinės globos institucijomis: buvo organizuojamos popietės, parodos ir kt. renginiai.

II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

Gyventojų sutelkimas bibliotekose. Registruoti vartotojai

2021 m. Kalvarijos savivaldybėje gyveno 169 gyventojais mažiau nei 2020 –aisiais (t. y. 1,5 proc.), iš jų: Kalvarijos mieste – 53 gyventojais mažiau, kaimo vietovėse – 116.

Ataskaitiniais metais vaikų iki 14 metų savivaldybėje gyveno 2,2 proc. mažiau nei praėjusiais metais. Jie sudarė 13 proc. visų gyventojų.

Gyventojų skaičiui regione mažėjant bibliotekų paslaugomis besinaudojančiųjų skaičius nuo 2019 m. šiek tiek išaugo. Bendrą visų vartotojų sutelkimo dinamiką iliustruoja 4 lentelė.

4 lentelė

Gyventojų sutelkimas bibliotekose 2019-2021 m.

Biblioteka	Gyventojų skaičius aptarnaujamame mikrorajone			Vartotojų skaičius			Gyventojų sutelkimo procentas		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
a) Bendri gyventojų sutelktumo rodikliai									
VB	4639	4653	4600	1442	1391	1611	31	30	35
F	6484	6252	6136	2098	1936	1981	32	31	32
KSVB	11123	10905	10736	3540	3327	3592	32	31	33
b) Vaikų sutelktumo rodikliai									
VB	577	554	554	301	298	321	52	54	58
F	912	880	849	594	514	534	65	58	63
KSVB	1489	1434	1403	895	812	855	60	57	61

Suaugusiųjų vartotojų ir vaikų skaičiaus santykis:

- 2021 m. **suaugusieji vartotojai** sudarė 76 proc. visų registruotų vartotojų, **vaikai** – 24 proc. Iš jų: viešojoje bibliotekoje suaugusieji - 80 proc., vaikai - 20 proc., filialuose suaugusieji 73 proc., vaikai - 27 proc.,

- 2020 m. **suaugusieji vartotojai** sudarė 76 proc., visų registruotų vartotojų, **vaikai** - 24 proc., Iš jų: viešojoje bibliotekoje suaugusieji - 79 proc., vaikai - 21 proc., filialuose suaugusieji 73 proc., vaikai - 27 proc.,

- 2019 m. **suaugusieji vartotojai** sudarė 75 proc., **vaikai** - 25 proc. Iš jų: viešojoje bibliotekoje suaugusieji – 79 proc., vaikai - 21 proc., filialuose suaugusieji - 72 proc., vaikai - 28 proc.

Viešojoje bibliotekoje ataskaitiniais metais suaugusiųjų vartotojų buvo 1 proc. daugiau nei 2020 metais, vaikų – 1 proc. mažiau.

Filialuose 2020-2021 m. gyventojų sutelkimas išliko stabilus.

Lojalių bibliotekos vartotojų skaičius 2019-2021 m. laikotarpiu kito (žr. 5 lentelė).

5 lentelė

Vartotojų ilgalaikis naudojimas bibliotekų paslaugomis 2019-2021 m.

Biblioteka	Perregistruotų vartotojų skaičius			Naujai registruotų vartotojų skaičius			Perregistruotų vartotojų procentas		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
a) Bendri vartotojų lojalumo rodikliai									
VB	1297	1235	1415	145	156	196	90	89	88
F	1678	1718	1735	420	218	246	80	89	88
KSVB	2975	2953	3150	565	374	442	84	89	88
b) Vaikų lojalumo rodikliai									
VB	242	244	238	59	54	83	80	82	74
F	451	451	472	143	63	62	76	88	88
KSVB	693	695	710	202	117	145	77	86	83

Registruotų vartotojų sudėtis

2021 m. viešoji biblioteka neturėjo galimybės pateikti tikslios vartotojų sudėties, dėl LIBIS pertvarkos. Bendras vartotojų skaičius buvo skaičiuojamas mechaniniu būdu.

Filialų registruotų vartotojų sudėtis ataskaitiniais metais: senjorai - 17 proc. (332 vartotojai), darbininkai -14 proc. (282 vartotojai), tarnautojai – 14 proc. (279 vartotojai), I- IV kl. moksleiviai – 12 proc. (229 vartotojai), V-VII kl. moksleiviai – 10 proc. (194 vartotojai), bedarbiai - 8 proc. (168 vartotojai), ikimokyklinukų – 6 proc. 115 vartotojų), kiti vartotojai (neįgalūs asmenys, vaikus auginančios motinos, individualiai dirbantys asmenys) – 5 proc. (108 vartotojai), X – XII kl. moksleiviai – 5 proc. (94 vartotojai), VIII – IX kl. moksleiviai- 4 proc. (84 vartotojai), studentai – 3 proc. (56 vartotojai), ūkininkai – 2 proc. (41 vartotojas). Didžiausios vartotojų grupės buvo senjorai, tarnautojai, darbininkai, I-IV kl. moksleiviai, mažiausios - ūkininkai, studentai, 8-12 kl. moksleiviai.

Fiziniai apsilankymai

2021 m. viešosiose bibliotekose sulaukta 6616 lankytojų daugiau nei 2020 m, iš jų: suaugusiųjų - 2048 ir 4568 – vaikų (viešojoje bibliotekoje: suaugusiųjų - 211, vaikų – 4465, filialuose: suaugusiųjų -1837, vaikų – 103). Lyginant 2020-ųjų metų duomenis su ataskaitiniais metais, pastebimas apsilankymų skaičiaus didėjimas (žr. 6 lentelę).

6 lentelė

Bibliotekų lankytojų skaičius 2019-2021 m.

Biblioteka	Apsilankymų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikų apsilankymų		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
<i>VB</i>	<i>26244</i>	<i>29304</i>	<i>33980</i>	<i>11260</i>	<i>7454</i>	<i>11919</i>
<i>F</i>	<i>41040</i>	<i>32064</i>	<i>34004</i>	<i>19085</i>	<i>13606</i>	<i>13709</i>
<i>KSVB</i>	<i>67284</i>	<i>61368</i>	<i>67984</i>	<i>30345</i>	<i>21060</i>	<i>25628</i>

Per dieną viešojoje bibliotekoje vidutiniškai sulaukta 118 lankytojų, t. y. dviem lankytojais daugiau nei 2020 m. ir 13 lankytojų daugiau, nei 2019 m.

Vidutiniškai viename filiale per dieną buvo 15 lankytojų, t. y. tik vienu lankytoju mažiau nei 2020 m. ir 3 lankytojais mažiau, nei 2019 m.

III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA

2021 m. vartotojams buvo išduota 9169 fiz. vnt. dokumentų daugiau nei 2020-aisiais, iš jų - vaikams 1108 fiz. vnt. Ataskaitiniais metais viešojoje bibliotekoje dokumentų išduotis padidėjo iki 9674 fiz. vnt.: suaugusiems - 8143 fiz. vnt., - vaikams 1531 fiz. vnt. Filialuose sumažėjo 505 fiz. vnt.: suaugusiems - 82 fiz. vnt., - vaikams 423 fiz. vnt. (žr. lentelę 7).

7 lentelė

Dokumentų fizinių vienetų išduotis 2019-2021 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikams		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
VB	35494	30161	39835	6359	5104	6635
F	72211	58350	57845	24706	18665	18242
KSVB	107705	88511	97680	31065	23769	24877

2019-2021 m. dokumentų išduotis vaikams procentine išraiška:

- VB 2021 m. – 17 proc., 2020 m. – 17 proc., 2019 m. – 18 proc.,
- F 2021 m. – 32 proc., 2020 m. – 32 proc., 2019 m. – 34 proc.,
- KSVB 2021 m. – 25 proc., 2020 m. – 27 proc., 2019 m. – 29 proc.

8 lentelė

Dokumentų fizinių vienetų išduotis į namus ir vietoje 2019-2021 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius						Išduotų į namus dokumentų procentas		
	Į namus			Vietoje			2019 m.	2020 m.	2021 m.
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.			
a) Bendri dokumentų išduoties rodikliai									
VB	27100	24775	31010	8394	5386	8825	76	82	78
F	60772	53885	55754	11439	4465	2091	84	92	96
KSVB	87872	78660	86764	19833	9851	10916	82	89	89
c) Dokumentų išduoties vaikams rodikliai									
VB	5203	4653	6073	1156	451	562	82	91	91
F	20766	17141	17545	3940	1524	697	90	92	96
KSVB	25969	21794	23618	5096	1975	1259	88	92	95

Savivaldybės viešosios bibliotekos skaitytojams į namus išdavė 8104 fiz. vnt. dokumentų daugiau nei praėjusiais metais, vaikams – 1824 fiz. vnt.

9 lentelė

Vartotojų skaitymo intensyvumas (skaitomumas) 2019-2021 m.

Biblioteka	Vieno vartotojo panaudotų dokumentų fizinių vienetų skaičius					
	Visų registruotų vartotojų			Vaikų		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
VB	25	22	25	21	17	21
F	34	30	29	39	36	34
KSVB	30	27	27	33	29	29

KSVB suaugusiųjų vartotojų skaitomiausios knygos 2021 m.:

- *Knygos:* „Ten, kur gieda vėžiai“ /Delia Owens/, „Aušvico tatuiruotojas“ /Heather Morris/, „Saros raktas“ /Tatiana De Rosnay/, „Petro imperatorė“ /Kristina Sabaliauskaitė/, „Mėnesiena ir tu“ /Irena Buivydaitė/.
- *Skaitomiausia periodika:* laikraščiai – „Suvalkietis“, „Vakaro žinios“, „Lietuvos rytas“; žurnalai – „Žmonės“, „Ji“, „Mįslės ir faktai“.

KSVB vaiku skaitomiausios knygos 2021 m.:

- *Knygos:* „Detektyvų klubas: 25 paslaptingi galvosūkliai“ /Ana Gallo, Victor Escandell/, „Šuo vardu Kalėdos“ /Greg Kincaid/, „Katinėlis Juodis: geriausi draugai“ /Alissa Heyman/, „Žvaigždė“ /Jerry Spinelli/, „Mano tėtis“ /Julia Hubery, Rebecca Elliott/, „Gyvūnų šalies pasakos“, „Kaip Rikis rašė istoriją“ /Tad Hills, „Padūkėlių mokykla: Nepamirštama išvyka!“ /Dashiell Fernández/, „Gamtos metų ratas“ /Selemonas Paltanavičius/, „Martynas Pigas“ /Kevin Brooks/, „Katinėlis Juodis: Noriu ledų!“ /Laura Driscoll/.
- *Skaitomiausia metų periodika:* „Flintas“, „Lututė“, „Justė“, „Naminukas“.

Ataskaitiniais metais nestacionarus skaitytojų aptarnavimas sumažėjo 3 proc., o dokumentų išdavimas padidėjo 10 proc.

Knygnešys vienam vartotojui per metus į namus vidutiniškai atnešė 41 fiz. vnt. dokumentų.

10 lentelė

Nestacionarus vartotojų aptarnavimas 2019-2021 m.

Metai	Išoriniai aptarnavimo punktai		Mobilūs paslaugų punktai		Knygnešystė					
	Aptarnautų vartotojų skaičius	Išduota dokumentų (fiz. vnt.)	Aptarnautų vartotojų skaičius	Išduota dokumentų (fiz. vnt.)	Aptarnautų vartotojų skaičius			Išduota dokumentų (fiz. vnt.)		
					VB	F	VBS	VB	F	VBS
2019 m.	X	X	X	X	23	121	144	2372	3964	6336
2020 m.	X	X	X	X	58	172	230	3339	4879	8218
2021 m.	X	X	X	X	57	166	223	4319	4810	9129
Pokytis 2020/2021	X	X	X	X	-1	-6	-7	+980	-69	+911

2021 m. buvo teikiama dokumentų skolinimo paslauga silpnaregiams ir neregiamas. Viešoji biblioteka, pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos aklių biblioteka, panaudos būdu gavo 229 garsines knygas. Ataskaitiniais metais šia paslauga pasinaudojo 2 vartotojai, kuriems buvo išduota 40 fiz. vnt. garsinių dokumentų.

IV. KULTŪRINĖS, EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

Bendroji charakteristika

Dėl COVID-19 pandemijos taikomos socialinio ribojimo priemonės ataskaitiniais metais šiek tiek koregavo bibliotekų, ypač filialų, kultūrinę veiklą, paslaugų kūrimo būdus. Dalį planuotų renginių (dėl fizinių kontaktų vengimo) teko perkelti į virtualią erdvę. Nors iššūkių neišvengta - buvo minimi rašytojų, žymių žmonių jubiliejai, vyko knygų pristatymai, viktorinos, mokymai, ekskursijos, protmūšiai, edukaciniai renginiai.

2021 m. viešosiose bibliotekose buvo organizuota 2 proc. renginių daugiau nei 2020 m. Vartotojams vaikams - 18 proc. renginių daugiau nei 2020 m.

Vidutiniškai viename filiale organizuota 40 renginių (t. y. 2 renginiais mažiau nei 2020 m. ir 8 renginiais mažiau nei 2019 m.)

2019-2021 m. viešųjų bibliotekų renginius pagal rūšis iliustruoja 11 lentelė.

11 lentelė

*Bibliotekos organizuotų renginių skaičius*2019-2021 m.*

Vyko	Renginių iš viso			iš to skaičiaus									
				Žodiniai			Kompleksiniai			Vaizdiniai			
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Iš jų parodos 2021 m.
a) Bendri renginių rodikliai													
VB	317	428	471	232	278	245	43	29	43	42	121	183	154
F	506	422	397	291	146	159	56	57	42	159	219	196	196
KSVB	823	850	868	523	424	404	99	86	85	201	340	379	350
b) Renginių vaikams rodikliai													
VB	62	48	72	22	11	12	10	11	28	30	26	32	32
F	180	134	149	114	47	63	26	26	19	40	61	67	67
KSVB	242	182	221	136	58	75	36	37	47	70	87	99	99

*įskaitant edukacinius renginius

2021 m. bibliotekose organizuoti *kompleksiniai renginiai* sudarė 10 proc., *žodiniai* – 46 proc., *vaizdiniai* – 44 proc. visų renginių. Iš jų: viešojoje bibliotekoje *kompleksiniai renginiai* – 9 proc., *žodiniai* – 52 proc., *vaizdiniai* – 39 proc., filialuose *kompleksiniai renginiai* – 11 proc., *žodiniai* – 40 proc., *vaizdiniai* – 49 proc.

Ataskaitiniais metais *kompleksiniai renginiai vaikams* sudarė 21 proc., *žodiniai* – 34 proc., *vaizdiniai* – 45 proc. visų renginių. Iš jų: viešojoje bibliotekoje *kompleksiniai renginiai* – 39 proc., *žodiniai* – 17 proc., *vaizdiniai* – 44 proc., filialuose *kompleksiniai renginiai* – 13 proc., *žodiniai* – 42 proc., *vaizdiniai* – 45 proc.

2021 m., skirstant renginius pagal rūšis, tiek viešojoje bibliotekoje, tiek filialuose, vaizdinių renginių organizuota daugiau nei žodinių bei kompleksinių.

Renginiuose ataskaitiniais metais apsilankė vartotojų 0,3 proc. daugiau nei 2020 m. (žr. 12 lentelę).

12 lentelė

Renginių* lankytojų skaičius 2019-2021 m.

Vyko	Lankytojų skaičius*						Renginių lankytojų pokytis 2020/2021
	2019 m.		2020 m.		2021 m.		
	renginių	iš jų parodų	renginių	iš jų parodų	renginių	iš jų parodų	
a) Bendri renginių rodikliai							
VB	12415	7386	15136	8958	14038	10901	-1098
F	19214	16672	14858	12443	16044	10805	+1186
KSVB	31629	24058	29994	21401	30082	21706	+88
b) Renginių vaikams rodikliai							
VB	5308	4972	2747	2394	4464	3327	+1717
F	5100	3713	6616	5274	6647	5502	+31
KSVB	10408	8685	9363	7668	11111	8829	+1748

*įskaitant ir edukacinių renginių lankytojus

Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose kasmet populiarėja patrauklus ir visada prikaustantis dėmesį mokymų metodas – **edukacija**, skatinanti norą dalyvauti, įsitraukti į užduotis, kuriose yra tik minimalus kiekis teorijos, kur informacijos kiekis pateikiamas trumpai, glaustai, įdomiai. 2021 m. bibliotekose buvo organizuota 7 proc. edukacinių užsiėmimų daugiau nei 2020-aisiais. Viešojoje bibliotekoje suaugusiems vartotojams edukacijų ataskaitiniais metais sumažėjo 32 proc., o vartotojams vaikams - padidėjo net 69 proc. Filialuose edukacijų skaičius išliko stabilus tiek suaugusiems, tiek vaikams. Vidutiniškai viename filiale per metus buvo organizuota po 4 edukacinius užsiėmimus. Ataskaitiniais metais suaugusiųjų vartotojų edukacinių užsiėmimų lankomumas, lyginant su 2020 m., sumažėjo, galimai dėl karantino apribojimų (žr.13 lentelę).

13 lentelė

Edukacinių renginių lankytojai 2019-2021 m.

Vyko	Edukacinių renginių skaičius			Edukacinių renginių lankytojai		
	VB	F	KSVB	VB	F	KSVB
a) Bendri renginių rodikliai						
2019 m.	21	43	64	184	537	721
2020 m.	127	37	164	2308	278	2586
2021 m.	140	37	177	1132	241	1373
Pokytis 2020/2021 m.	+13	0	+13	-1176	+37	-1213
b) Renginių vaikams rodikliai						
2019 m.	6	12	18	71	130	201
2020 m.	21	15	26	121	109	230
2021 m.	68	17	85	845	150	995
Pokytis 2020/2021 m.	+47	+2	+59	+724	+41	+764

Renginių apžvalga (žr. PRIEDE Nr. 1)

Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos lankytojai dalyvavo projekte „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė” nemokamuose skaitmeninio raštingumo mokymuose pagal pradedančiųjų ir pažengusiųjų mokymosi programas. Paklausiausi mokymai jau turintiems pagrindinius skaitmeninius įgūdžius ir tik norintiems pagilinti žinias temomis (6 val.): „Bendradarbiavimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: Efektyvus laiko planavimas ir bendravimas“, „Bendradarbiavimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: Skaitmeninių nuotraukų apdorojimas ir saugus dalijimasis“, „Bendradarbiavimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: dokumentų kūrimas internete ir dalijimasis kitais“, „E. bendruomenės TAU: būk aktyvus, unikalus ir verslus!“, „Karjeros galimybės TAU: inovatyvus savęs pristatymas“, „Pristatymų rengimas“, „Sumaniau apsipirkime ir atsiskaitykime internetu“, „Viešosios paslaugos internetu kiekvienam“, „Planuokime laisvalaikį internetu“, „Būkime saugūs internete“, „Skaičiuoklė darbui ir namams“. Prarandantys aktualumą mokymai pradedantiesiems „Skaitmeninės technologijos TAU: ateik, sužinok, išmok“ (18 val.), nes daugelis lankytojų jau turi skaitmeninio raštingumo pradmenis.

2021 m. mokymuose pagal pažengusiųjų mokymosi programą dalyvavo 60 gyventojų (66 val.). (<https://bit.ly/3gMpT4h>).

1 pav. Skaitmeninio raštingumo mokymų dalyviai

Nemokantiems naudotis kompiuteriu ar internetu buvo rengiami nemokami skaitmeninio raštingumo mokymai arba teikiamos konsultacijos.

2021 m. skaitmeninio raštingumo mokymuose dalyvavo 198 gyventojai (174 val.). Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 174 gyventojai (133 val.), filialuose – 24 gyventojai (41 val.). Kituose mokomuosiuose bei edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 1216 gyventojų (313 val.). Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 942 gyventojai (231 val.), filialuose – 274 gyventojai (82 val.). Kalvarijos savivaldybės gyventojams suteiktos 1204 (201 val.) skaitmeninio raštingumo konsultacijos. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 755 gyventojams (81 val.), filialuose – 449 gyventojams (120 val.). Iš viso per 2021 m. apmokyta ir konsultuota 2618 gyventojų (688 val.). Iš jų: 1871 viešosios bibliotekos gyventojas (445 val.), 747 filialų gyventojai (243 val.).

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

Siekdama patenkinti kintančius bendruomenės narių poreikius, viešoji biblioteka nemažai dėmesio skiria elektroninių paslaugų užtikrinimui – prieigai prie interneto, interneto svetainės palaikymui, elektroninio katalogo funkcionavimui, prieigai prie prenumeruojamų užsienio ir Lietuvos duomenų bazių (toliau – DB).

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje nuo 2004 m., naudojantis Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos programine įranga (toliau – LIBIS PĮ), yra automatizuoti katalogavimo procesai, užtikrintas automatizuotas vartotojų bibliotekinis aptarnavimas, dokumentų užsakymas ir išdavimas, suteikiama galimybė vartotojui naudotis interaktyviomis elektroninėmis paslaugomis.

2015 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje įdiegtas LIBIS Periodikos posistemis. Visi periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi LIBIS PĮ. 2021 m. kardinaliai atnaujinta LIBIS PĮ. Visų LIBIS bibliotekų duomenys perkelti į modernizuotą sistemą (<https://bit.ly/34Z5wyg>).

Interneto svetainės

2021 m. užbaigti Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainės <http://www.kalvarijosvb.lt> atnaujinimo darbai. Svetainė atitinka savivaldybių institucijų interneto svetainėms keliamus reikalavimus.

17 lentelė

Naudojimas bibliotekos interneto svetaine 2021 m.

<i>Eil. Nr.</i>	<i>El. paslaugos ir produktai</i>	
Interneto svetainės		
1.	Pavadinimas. Interneto adresas	http://www.kalvarijosvb.lt
2.	Apsilankymai	5478
3.	Unikalūs lankytojai	3527
4.	Puslapio peržiūros	13348

Naudojimas elektroniniu katalogu

2021 m. elektroninis katalogas papildytas 1496 bibliografiniais įrašais, atliktos 1294 paieškos, atsisiųsti 168 įrašai.

Nuo 2004 m. dirbama LIBIS Analizinės bibliografijos posistemyje, kur kuriama elektroninė kraštotyros duomenų bazė, kortelinės kraštotyros kartotekos atitikmuo. Kalvarijos kraštas vietinio periodinio leidinio neturi, todėl bibliografiniai įrašai į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau – NBDB) neteikiami.

Sukurta keletas vaizdo įrašų, kaip naudotis naujomis KSVB teikiamomis elektroninėmis paslaugomis. „Leidinių užsakymas internetu“, kaip prisijungus prie elektroninio katalogo, internetu galima užsisakyti bibliotekoje esančius leidinius <https://bit.ly/3gIAgpJ>, kaip galima užsisakyti leidinius ir juos atsiiinti knygomate <https://bit.ly/3sInZar>, <https://bit.ly/3HJDO6Z>

Pateikta instrukcija, kaip užsisakyti leidinius portale www.ibiblioteka.lt <https://bit.ly/3sBDbpL>.

Naudojimas licencijuotais elektroniniais ištekliais

Bibliotekos vartotojai turi galimybę naudotis laisvai prieinamomis ir prenumeruojamomis duomenų bazėmis: 2021 m. iš EBSCO Publishing (10 duomenų bazių paketas) atsisiųsti 87 dokumentai, iš Naxos Music Library (klasikinės muzikos) – 734 dokumentai. Infolex – lietuviškos

teisinės informacijos duomenų bazėje atvertas 51 dokumentas, Naujienų agentūros BNS duomenų bazėje susidomėta 13 naujienų.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka suteikė savo skaitytojams galimybę nemokamai naudotis „Vyturio“ skaitmeninių knygų biblioteka www.vyturys.lt, kurioje galima pasirinkti elektronines knygas, mokyklai ir laisvalaikiui, iš beveik 500 knygų.

Informacinių užklausų tenkinimas

Viešųjų bibliotekų vartotojai 2021 m. pateikė 2671 informacine užklausa daugiau nei praėjusiais. Neigiami atsakymai sudarė 2 proc. visų gautų užklausų. Didžiąją atsakytų užklausų dalį (72 proc.) sudarė adresinės užklaustos. Elektroninėmis priemonėmis pateikta 3470 užklausų.

18 lentelė

Gautų ir atsakytų užklausų* skaičius 2019-2021 m.

Metai	Užklaustos						Neigiamos užklaustos	Konsultacijos
	Iš viso	Atsakytos	Faktografinės	Tikslinamosios	Adresinės	Teminės		
2019 m.								
VB	3923	3809	27	25	3305	452	113	1
F	5247	5100	197	391	3597	918	144	0
KSVB	9170	8909	224	416	6902	1370	257	1
2020 m.								
VB	3268	3187	36	127	2676	348	81	0
F	5116	4998	109	546	3642	901	118	0
KSVB	8384	8185	145	673	6318	1249	199	0
2021 m.								
VB	4220	4118	34	141	3493	450	102	0
F	6835	6733	134	1189	4418	992	102	0
KSVB	11055	10851	168	1330	7911	1442	204	0

*įskaitant užklausas kraštotyros tematika.

Informavimas kraštotyros tematika

Atsakoma į vartotojų užklausas, susijusias su krašto istorija, visuomenės ir kultūros raida, bendruomenės gyvenimu, žymiais kraštiečiais, tremtiniais, Laisvės kovų dalyviais.

2021 m. bibliotekos vartotojams suteikta informacija apie Kalvarijos krašto knygnešius, tautines mažumas: žydų bendruomenę, vokiečių bendruomenę. Nemažai užklausų gauta iš Kalvarijos gimnazijos moksleivių, kurie ieškojo informacijos apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus (piliakalnius, dvarus, Molotovo gynybinės linijos įtvirtinimus), rašė brandos darbus: „Karinių institucijų dariniai Kalvarijoje 1944-1945 m.: Lietuvos vietinė rinktinė ir vokiečių karių belaisvių stovykla“.

Naudojimasis interneto paslaugomis

Kiekvienam darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis internetu, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Pastebima, kad interneto seansų skaičius didėja, didelę įtaką tam turi išmanieji telefonai, kuriais naudojasi dauguma bibliotekos lankytojų. Bibliotekoje veikia bevielis interneto ryšys, prie kurio noriai jungiasi vartotojai, šie prisijungimai fiksuojami Vartotojų registracijos ir statistikos sistemoje (VRSS).

19 lentelė

Naudojimasis vieša interneto prieiga 2019-2021 m.

Biblioteka	Viešos interneto prieigos (VIP) vietų skaičius			Unikalių VIP vartotojų skaičius			VIP kreipčių (seansų) skaičius		
	2019	2020	2021 m.	2019	2020	2021 m.	2019	2020	2021 m.
VB	3	27	28	159	168	220	3076	5523	31651
F	31	31	31	69	45	104	6655	3687	6881
KSVB	34	58	59	228	213	324	9731	9210	38532

2021 m. darbo vietų skaičius filialuose nesikeitė. Viešojoje bibliotekoje padidėjo 1 kompiuterizuota darbo vieta, skirta vartotojams.

20 lentelė

Vartotojų darbo vietos 2019-2021 m.

	Darbo vietų skaičius						Kompiuterizuotų darbo vietų, prijungtų prie interneto, skaičius		
	Iš viso			iš to skaičiaus kompiuterizuotų			2019	2020	2021 m.
	2019	2020	2021 m.	2019	2020	2021 m.			
VB	11	47	48	3	27	28	3	27	28
F	88	88	90	31	31	31	31	31	31
KSVB	99	135	138	34	58	59	34	58	59

Socialinių tinklų naudojimas

Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama bei reguliariai atnaujinama KSVB interneto svetainėje www.kalvarijosvb.lt (paskelbta 340 pranešimų) ir socialinių tinklų Facebook puslapiuose: KSVB <https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/> (2128 sekėjai, paskelbti 532 įrašai, jų peržiūros 273081). 2021-aisiais metais paskelbti 872 pranešimai.

Bibliotekos renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kurios kaupiamos ir saugomos virtualiuose albumuose. Informacija apie renginius pateikiama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

21 lentelė

Socialinių tinklų naudojimas 2021 m.

Eil. Nr.	El. paslaugos ir produktai	2020 m.	2021 m.	2022m.	2020/2021 m. skirtumas (+;-)
1.	https://kalvarijosvb.lt/	Įdiegimo metai: 2021-05			
1.1.	Apsilankymai	18315	5478		-12837
1.2.	Unikalūs lankytojai	6510	3527		-2983
1.3.	Puslapio peržiūros	18315	13348		-4967
2.	https://www.facebook.com/kalvarijosavivaldybesviesoji.biblioteka	Paskyros sukūrimo metai: 2015-09-29			
2.1.	Sekėjai VB	1950	2128		+177
2.2.	Įrašų peržiūrų skaičius VB	267695	273081		+5386
3.	Filialų paskyrų adresai	Paskyrų sukūrimo metai 2015-2016			
3.1.	Sekėjai F	2744	3849		+1105
3.2.	Įrašų peržiūrų skaičius F	71836	72287		+451

VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIAM TOBULINTI PASLAUGAS

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka nuolat rengia, dalyvauja ir įgyvendina projektus, kurie gerina savivaldybės žmonių gyvenimo kokybę. Suteikia jiems galimybę dalyvauti įvairiose veiklose: pasinerti į kūrybinius klotus, keliauti ir pažinti krašto bei šalies istoriją, naudotis bibliotekoje esančiomis paslaugomis (žr. 2 priede).

2021 m. parengė keturis projektus:

- „VASARA: linksmi, žaismingai, turiningai“ moksleivių vasaros stovykla“, kurio metų bibliotekoje kūrybine veikla mėgavosi būrelis vaikų: tapė ant drobės, lipdė iš molio, kūrė floristines kompozicijas ir kt.
- „Kalvarijos savivaldybės, kaip patrauklaus ir svetingo krašto, įvaizdžio formavimas“ Įgyvendinus projektą, išgyta suvenyrų, reprezentuojančių Kalvarijos kraštą.
- „Rudens šventė Aistiškiuose“. Projekto rezultatas džiugino visus Akmenynų seniūnijos Aistiškių krašto gyventojus. Buvo organizuota šventė, išvykos, vyko daug edukacijų.
- „Kuriu, veikiu, atrandu Kalvarijos kraštą“. Šis projektas parengtas ataskaitiniais metais ir bus įgyvendintas 2022 m.

2021 m. projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis:

- „Kalvarija skaito“ - Kalvarijos TAU įgyvendintas projektas.
- „Lietuvos bibliotekos – draugiškos autizmui“- gautas priemonių rinkinys „Sensorinis gesintuvas“ (skirtas darbui su autistiškais vaikais) naudojamas sukuriant jaukesnę ir priimtinesnę aplinką negalią turintiems vaikams.

VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYYSTĖ

Bibliotekos viešinimas

Apie svarbiausius 2021 metų KSVB įvykius, renginius ir kitą veiklą informacija buvo skelbiama viešosios bibliotekos svetainėje <https://kalvarijosvb.lt/>, socialinio tinko Facebook puslapyje <https://bit.ly/3JN5Ejn>, Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Sūduvos regiono naujienų <https://suduvosgidas.lt/>, Mūsų savaitės www.mususavaite.lt, Regioninių naujienų platformos Etaplus www.etaplus.lt, Kalvarijos gimnazijos <https://www.kalvarijosgimnazija.lt/>, Lenkijos lietuvių <https://punkskas.pl/>, laikraščio „Suvalkietis“ www.suvalkietis.lt internetiniuose portaluose <https://bit.ly/3IdxKDT>. Laikraštyje „Suvalkietis“ taip pat nuolat skelbiama informacija apie KSVB veiklą, renginius, parodas <https://bit.ly/3H9fASt>.

Viešosios bibliotekos filialai turi susikūrę savo bibliotekų socialinio tinklo Facebook puslapius, kur viešina informaciją apie naujai gautas knygas, organizuojamus renginius.

Atstovavimas ir partnerystė

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos vykdydamos veiklas 2021 m. bendradarbiavo su Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriumi, Kalvarijos socialinės globos bei Kalvarijos globos ir užimtumo centru, Kalvarijos savivaldybės kultūros centru ir jo padaliniais, Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetu. Užmezgti glaudūs ryšiai su Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos krašto literatais, savivaldybės bendruomenėmis, mokyklomis.

Savanorių pritraukimas

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Jaunimo savanorišką tarnybą atliko 7 savanoriai. Jos metu susipažino su biblioteka ir turėjo galimybę įsitraukti į vykdomas veiklas: renginių organizavimas, edukacijos, fondo tvarkymas, informacijos viešinimas, projektų veiklos. Jaunimo savanoriška tarnyba (JST) – tai intensyvi 6 mėn. trukmės savanorystės programa jauniems žmonėms nuo 14 iki 29 m., kurios metu jaunuoliai 40 val./ mėnesį savanoriauja pasirinktoje akredituotoje priimančioje organizacijoje, kartą per mėnesį susitinka su savanorišką veiklą organizuojančios organizacijos paskirtu mentoriumi(e), mokosi įveikti sunkumus, mokosi apmąstyti patirtį bei įvardyti išmokimus, suformuluoti tobulėjimo kryptis.

VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

DOKUMENTŲ FONDAS

Fondo apimtis

2022 m. sausio 1 d. Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose buvo sukaupta 85021 fiz. vnt. dokumentų, t.y. 4 proc. mažiau nei 2021 m. sausio pradžiai.

Leidinių kiekis tenkantis 1 vartotojui 2021 m. sumažėjo 0,18 fiz. vnt., 1 gyventojui - 3 fiz. vnt., 1 000 gyventojų - 3 fiz. vnt. (žr. 1 lentelė).

22 lentelė

Dokumentų fondo kaita 2019-2021 m., fiziniai vienetai

	Fondo apimtis metų pabaigoje			Pokytis 2020/2021 m. (+;-)		2021 m. 1 gyventojui tenka dokumentų	2021 m. 1 vartotojui tenka dokumentų	2021 m. 1 000 gyventojų tenka dokumentų
	2019	2020	2021	Vienetai	Procentai			
VB	28483	24320	25348	+1028	+4,1	5,5	15,7	25
F	64135	63800	59673	-4127	-6,5	9,7	30,1	60
KSVB	92618	88120	85021	-3099	-3,5	8	23,7	85

Dokumentų fondo apimtis 2021 m. viešojoje bibliotekoje padidėjo 1028 fiz. vnt., filialuose – sumažėjo 4127 fiz. vnt.

Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose esančių dokumentų pavadinimų kaitą iliustruoja 2 lentelė.

23 lentelė

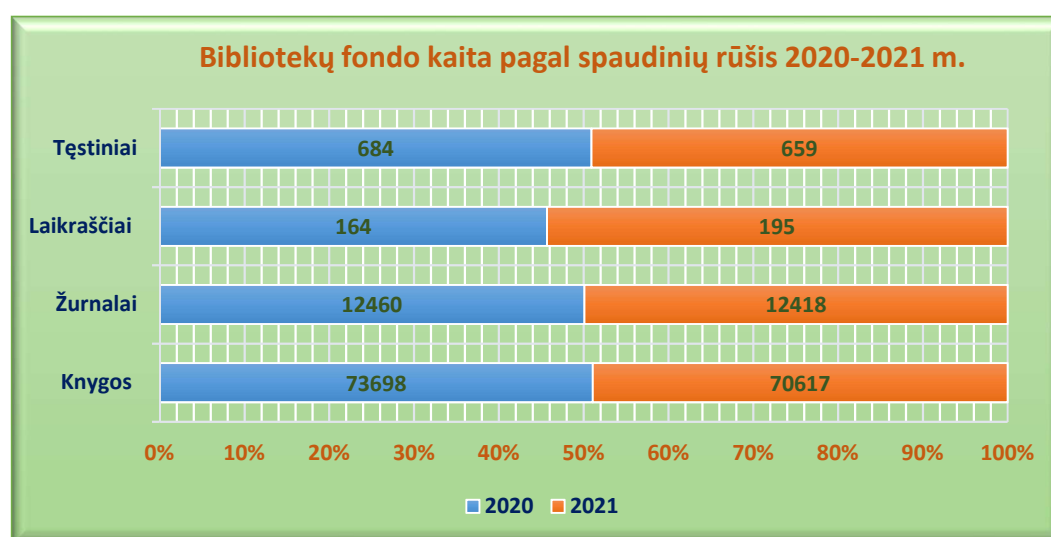
Dokumentų fondo kaita 2019-2021 m., pavadinimai

	Fonde yra metų pabaigoje			Gauta per metus			Nurašyta per metus		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
VB	25317	22017	23006	1290	1506	1007	92	4806	18
F	17981	18846	18919	1890	1079	819	2339	1689	746
KSVB	41559	43958	44306	1465	2242	1109	254	6568	761

Populiariausi dokumentai - spausdintiniai leidiniai (knygos, periodika, tęstiniai leidiniai). 1 diagramoje atsispindi 2020-2021 m. bibliotekų sistemos fondų kaita pagal spausdintų dokumentų rūšį procentais ir fiz. vnt.

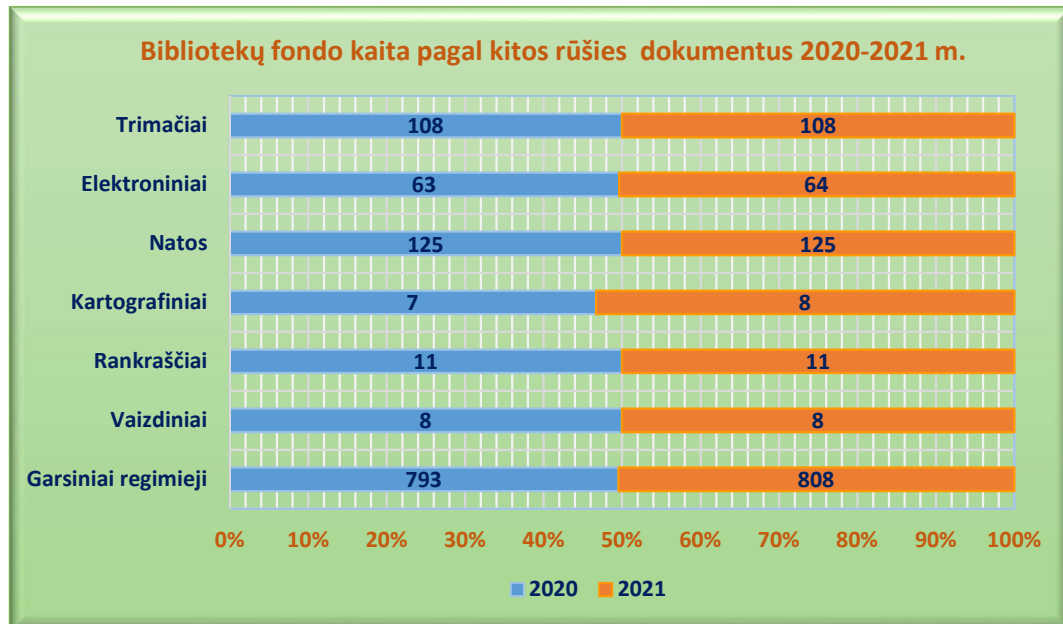
1 diagrama

Bibliotekų fondo kaita pagal spausdintinių rūšis procentais ir fiz. vnt. 2020-2021 m

Antroji diagrama iliustruoja bibliotekų sistemos 2020-2021 m. fondų kaitą ir kiekį pagal kitų rūšių dokumentus: garsinius regimuosius, vaizdinius, rankraščius, kartografinius, natos, elektroninius išteklius, trimačius ir kt. (proc. ir fiz. vnt.).

2 diagrama
Bibliotekų fondo kaita pagal kitos rūšies dokumentus procentais ir fiz. vnt. 2020-2021 m.

Dokumentų fondo papildymas (dokumentų įsigijimas)

2020-2021 metais 1 gyventojui naujai gautų leidinių skaičius ženkliai sumažėjo (žr. 3 lentelę).

24 lentelė

Aprūpinimas naujais dokumentais 2019-2021 m., fiziniai vienetai

	Gauta dokumentų			Pokytis 2020/2021 m. (+;-)		1 gyventojui tenka dokumentų		
	2019	2020	2021	Vienetai	Procentai	2019	2020	2021
VB	2350	2555	2051	-504	-20	0,5	0,5	0,5
F	4358	4047	3066	-981	-24	0,7	0,6	0,5
KSVB	6708	6602	5117	-1485	-23	0,6	0,6	0,5

2021 m. bendrą naujų dokumentų gautį sudarė: 45 proc. knygos; 54 proc. periodiniai leidiniai; 0,6 proc. - regimieji dok., spausdintinės natos, elektroniniai dok. ir kt.

2021 m. vidutiniškai 1 filialas gavo 8 pav. periodinių leidinių, iš jų 1 laikraščio pav.

Viešajai bibliotekai užprenumeruota 53 pav. periodiniai leidiniai, iš jų 7 pav. laikraščiai.

Kalendoriniais metais viešoji biblioteka *paramos* būdu gavo 83 knygas už 285,24 Eur.

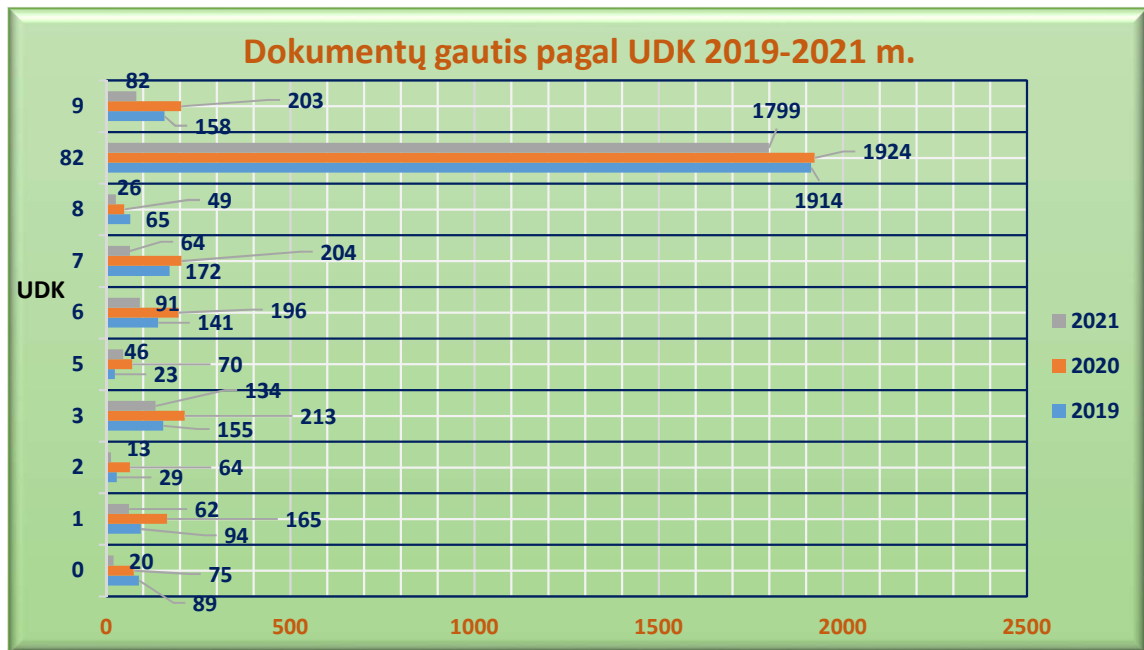
Kiekvienais metais dokumentų fondai gausiai pasipildo grožinės literatūros spaudiniais. 2019 m. jie sudarė 67 proc. visų gautų leidinių. 2020 m. gauta į fondus 61 proc. grožinės literatūros. 2021 m. įsigyta 77 proc. grožinės literatūros.

Lyginant 2019-2021 m. laikotarpį (4 diagrama), pastebima 2020 m. didesnė gautis tiek grožinės, tiek šakinės literatūros naujų dokumentų (gautas papildomas finansavimas iš valstybės biudžeto lėšų, kurių dėka biblioteka turėjo galimybę įsigyti didesnę kiekį dokumentų (išskyrus periodiką).

2019-2021 m. pagal mokslo šakas dokumentų gauties pokytį iliustruoja 4 diagrama.

4 diagrama.

Dokumentų gautis pagal UDK (be periodinių leidinių) 2019-2021 m.

Ataskaitiniais metais lietuvių autorių kūriniai sudarė 22,1 proc. naujai gautų dokumentų, t.y. 449 fiz. vnt., iš jų: suaugusiems - 308 fiz. vnt., vaikams – 141 fiz. vnt. Bibliotekų fondai praturtėjo **klasikų** (*Vytauto Mačernio, Jono Biliūno, Kazio Binkio, Juozo Baltušio, Antano Škėmos, Balio Sruogos, Kazio Borutos, Salomėjos Nėries*), **vyresniosios kartos rašytojų, poetų** (*Juozo Erlicko, Vandos Juknaitės, Irenos Buivydaitės, Sigitos Parulskio, Jurgos Ivanauskaitės, Valdo Papielio, Vygando Ostrauskos, Kristinos Sabaliauskaitės, Jurgio Gimberio, Dovilės Zelčiūtės, Viliaus Kočiubaičio, Undinės Radzevičiūtės, Aldonos Ruseckaitės ir kt.*), **jaunosios kartos rašytojų, poetų** (*Ramunės Lė, Gabrielės Mun, Jurgos Slankos, Indrės Vakarės, Idos Povilaitės, Jurgitos Barišauskienės, Sonatos Dirsytės, Jurgos Žąsinaitės, Agnės Bausienės, Ginos Viliūnės, Akvilės Kavaliauskaitės, Vainiaus Bako, Andrėjos, Ignės Ale*), **žinomų Lietuvos žmonių** (*Algimanto Čekuolio, Juozo Gaižausko, Laimos Lavaste, Rūtos Vanagaitės, Palmiros Galkontaitės, Jono Kiriliausko, Pauliaus Jurkevičiaus ir kt.*), **vaikų rašytojų** (*Selemono Paltanavičiaus, Kosto Kubilinsko, Linos Žutautės, Ginos Viliūnės, Tomo Dirgėlos, Vytauto V. Landsbergio, Vinco Pietario, Danguolės Kandrotienės, Vydo Mačiulio, Mariaus Marcinkevičiaus, Ignės Zarambaitės, Neringos Vaitkutės, Kęstučio Kasparavičiaus, Jurgos Baltrukonytės, Akvilinos Cicėnaitės, Renatos Šerelytės, Evelinos Daciūtės, Violetos Palčinskaitės, Loretos Girdzijauskienės bei kt.*) bei kitais leidiniais.

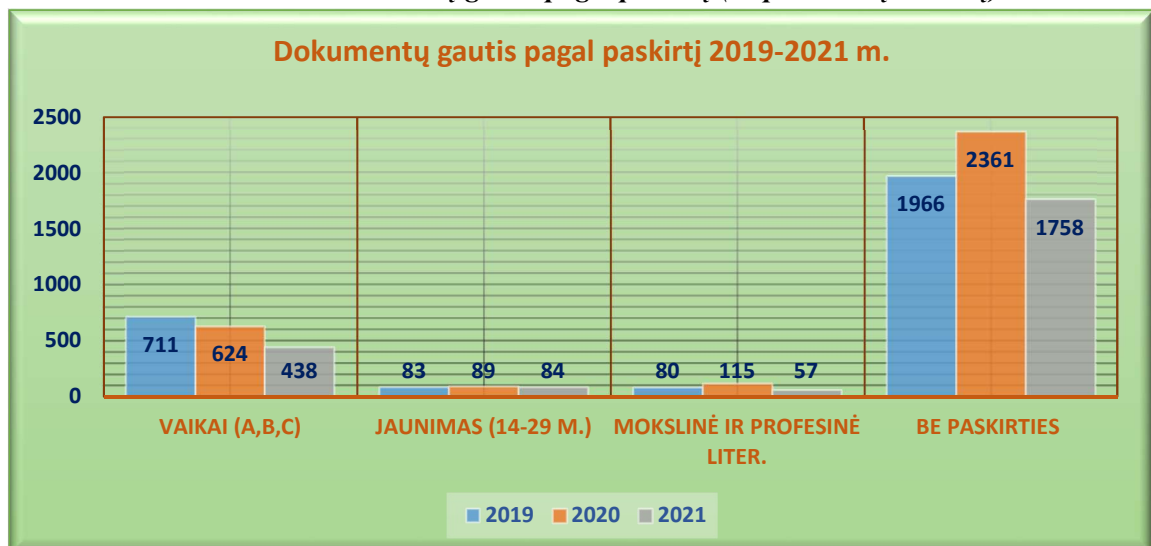
2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai 550 fiz. vnt. spaudinių padovanojo žymūs kraštiečiai, svečiai, krašto visuomenininkai, literatai, įvairios institucijos: **svečiai** (*Justinas Sajauskas (kraštietis, rašytojas, redaktorius, muziejininkas), Stanislovas Sajauskas (kraštietis, lietuvių*

elektronikos inžinierius, J. Sajausko brolis), Edgaras Suprūnas (kraštiečių, Valstybinio ansamblio LIETUVA vyr. baletmeisteris), Sigitas Birgelis (Lenkijos lietuvių poetas, fotografas ir vertėjas), Ona Alesiūtė- Bleizgienė, Birutė Pakėnaitė, Eitvydė Pranevičienė, Loreta Stonkutė (knygų autorės), **krašto literatai** (Edmundas Venslova (Kalvarijos garbės pilietis, krašto literatas), Vilija Vilkelienė (krašto poezijos kūrėja), **krašto menininkai, visuomenininkai** (Saulius Tumelis (kraštiečių, tautodailininkas), Ausma Sakalauskaitė (vargonininkė ir nevyriausybinės organizacijos „Sonantem“ vadovė), **pedagogai** (Ilona Bendaravičiūtė, Vida Brogytė), **lankytojai, skaitytojai** (Elė Baliūnienė, Laima Bansevičienė, Darius Blėdis, Aldona Burvienė, Sandra Daunienė, Gema Galinienė, Edita Gumauskienė, Marta Keturakytė, Henrikas Kulvinskas, Rūta Leonavičienė, Artūras Slankauskas, Irmantas ir Virginija Šalaševičiai, Jūratė Vasiliauskienė, Renata Vensloviene, Gintaras Zavistauskas, Angelė Zigmantienė, Lina Zimnickaitė, Irma Zubavičienė), **įvairių institucijų atstovai** (Kalvarijos literatų klubas „Rasa“, Karinės periodikos redakcija, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Klaipėdos rajono savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka, Lietuvos hidroenergetikų asociacija, Lietuvos kariuomenės kanceliarija, Labdaros ir paramos fondas „Malonė tau“, Šakių rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Tarptautinė istorinio teisingumo komisija, VU Jaunųjų energetikos klubas, VšĮ katalikiškas vaikų darželis „Mažutėliams“, VU komunikacijos ir rinkodaros skyrius, Zanavykų muziejus).

Nors skaitmeninės technologijos vis labiau įsiveržia į knygų pasaulį, knyga vis tiek išlieka išskirtine ir įdomia informacijos perdavimo priemone. 5 diagrama atspindi dokumentų gautį pagal paskirtį.

5 diagrama.

Dokumentų gautis pagal paskirtį (be periodinių leidinių) 2019-2021 m.

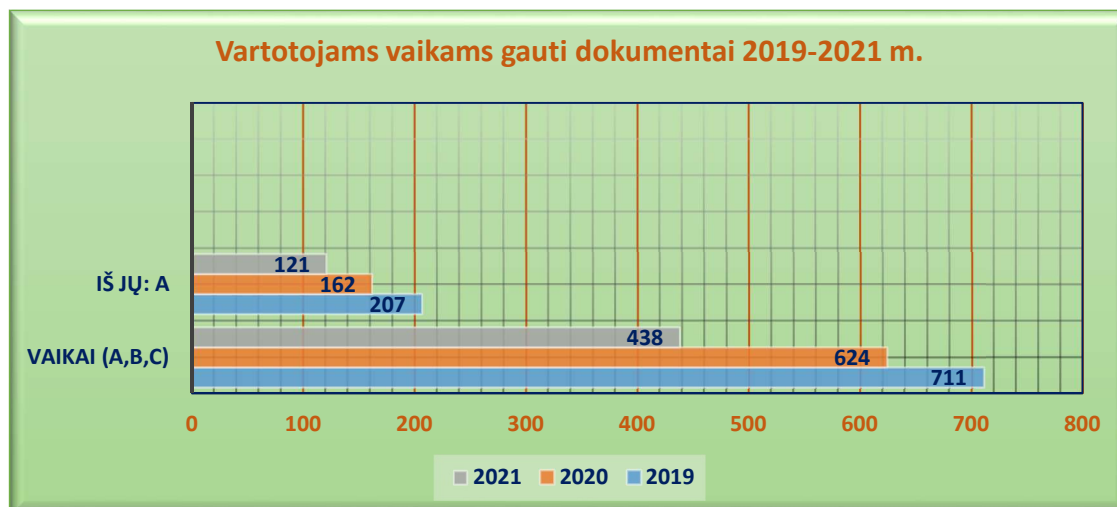

Daugiausia leidinių išleidžiama be paskirties, plačiajai vartotojų grupei. Leidinių gavimas KSVB pagal dokumento paskirtį procentais 2019-2021 m.:

- be paskirties gauta 2021 m. – 75 proc. 2020 m. – 74 proc., 2019 m. – 69 proc.,
- vaikams gauta 2021 m. – 19 proc., 2020 m. – 19 proc., 2019 m. – 25 proc.,
- jaunimui gauta 2021 m. – 4 proc., 2020 m. – 3 proc., 2019 m. – 3 proc.,
- mokslinės ir profesinės literatūros gauta 2019 m. – 3 proc., 2020 m. – 4 proc. 2021 m. – 2 proc.

6 diagrama.

Vaikams gauti dokumentai (be periodinių leidinių) 2019-2021 m

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, įsigydama spaudinius, vadovaujasi mažos vertės neskelbiamais pirkimais. Atsižvelgiant į skaitytojų poreikius, rinkos pasiūlą, knygos buvo perkamos tiesiai iš šių leidyklų: „Alma littera“, „Baltos lankos“, „Briedis“, „Liūtai ne avys“, „Nieko rimta“, „Sofoklis“, „Svajonių knygos“, „Terra Publika“, „Tikra knyga“, „TYTO ALBA“, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla ir kt.

2021 m. Viešajai bibliotekai ir jos filialams buvo skirta 17250,00 eurų dokumentams įsigyti. 4 lentelė iliustruoja 2019-2021 m. gautas lėšas dokumentams įsigyti.

25 lentelė

SVB lėšos dokumentų įsigijimui 2019-2021 m., eurai

Metai	Skirta lėšų Eur				Skirta lėšų 1 gyventojui Eur			
	Iš viso	iš to skaičiaus			Iš viso	iš to skaičiaus		
		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama
2019	20761,9	14690	5640,63	431,29	1,87	1,32	0,51	0,04
2020	33782,8	28694,63	5088,17	0	3,1	2,63	0,47	0
2021	22528,68	17250	4993,44	285,24	2,10	1,61	0,47	0,03
Skirtumas 2020/2021 %	-33%	-40%	-1,86%	0	-32%	-39%	0%	0%

Lyginant 2019-2021 m., ataskaitiniais metais paramos gauta 146,05 eurai mažiau nei 2019 m. 2021 m. iš savivaldybės biudžeto lėšų įsigyta periodinių leidinių 94,73 eurai mažiau nei 2020-aisiais ir 647,19 eurai mažiau nei 2019 m.

Specialiųjų fondų komplektavimas ir panaudojimas

Krašto dokumentų fondas ir jo panaudojimas

2021 m. bibliotekose kraštotyros leidiniai sudarė 3 proc. viso dokumentų fondo (žr. 29 lentelę).

26 lentelė

Kraštotyros dokumentų fondas (fiz. vnt.) 2021 m.

	<i>Kraštotyros fondo dydis 2021 m.</i>	<i>2021 m. kraštotyros fondas papildytas</i>	<i>Kraštotyros fondo dydis 2022 m. pradžiai</i>
VB	1091	61	1152
F	1235	47	1282
KSVB	2326	108	2464

2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Kraštotyros dokumentų fondas papildytas 7 kraštotyros darbais ir teminiais aplankais: Skaivos Koskutės brandos darbu „Internuotojų ir karo belaisvių stovyklos Kalvarijoje 1939-1943 m.“; Luko Kubiliaus brandos darbu „Karinių institucijų dariniai Kalvarijoje 1944-1945 m.: Lietuvos vietinė rinktinė ir vokiečių karių belaisvių stovykla“; Simonos Paulionytės profesinio bakalauro baigiamasis darbas „Kalvarijos savivaldybės kultūros paveldo išteklių panaudojimo turizmui galimybės“; Emilijos Vievesytės brandos darbu „Prieškario migracijos padariniai Kalvarijos krašte 1941 m.“; „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos veikla 2021 metais“; „2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainėje 2021 m. patalpinta informacija“; „Kalvarijoje gyvenusių žydų tautybės asmenys nužudyti Holokausto metu Kalvarijoje, Marijampolėje“. 2022 m. pradžiai bibliotekoje yra 66 kraštotyros darbai ir teminiai aplankai

Ataskaitiniais metais filialų darbuotojai rinko medžiagą apie Kalvarijos krašto vietovardžius.

Informacinių dokumentų fondas

2022 metų pradžiai Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose Informacinių dokumentų fondą sudarė 4 proc. nuo viso bibliotekos dokumentų fondo. 2021 m. dokumentų gauta į fondus 28 fiz. vnt. mažiau nei 2020 m. Ataskaitiniais metais informacinis fondas pasipildė iliustruotą enciklopedija „Kas kodėl?“, „Lietuvos raudonoji knyga“, įvairių kalbų žodynais.

27 lentelė

Informacinių dokumentų fondas 2021 m.

	<i>2021 m. informacinių dokumentų fondas papildytas (fiz. vnt.)</i>	<i>2021 m. iš fondo išimta (fiz. vnt.)</i>	<i>2021 m. pradžiai informacinių dokumentų fonde sukaupta (fiz. vnt.)</i>
VB	3	0	1003
F	14	10	2544
KSVB	17	10	3547

2021 m. iš informacinio fondo išimta ir nurašyta 7 fiz. vnt. dokumentų daugiau nei praėjusiais.

Rankraščių ir senų spaudinių fondas

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Rankraščių fondą sudaro tik 11 fiz. vnt.

Viešojoje bibliotekoje yra senų spaudinių fondas, suregistruotas bet neįtrauktas į bendrąją apskaitą. Jį sudaro asmeninės bibliotekos miesto garbės piliečių: gydytojo Henriko Sinkaus, klebono Juozo Mioldažio ir kitų kalvarijiečių.

Fondas turintiems regėjimo negalia

Dokumentų fondo, skirto regėjimo negalią turintiems vartotojams, bibliotekose nėra.

Meno ir muzikos dokumentų fondas

Meno ir muzikos spaudiniai patalpinti bendruose dokumentų fonduose.

Kalvarijos krašto muziejaus fondas

Muziejaus fondą sudaro eksponatai, kraštotyros aplankai ir spausdinti leidiniai. 2021 m. muziejininkas parengė medžiagą (aplankus) šiomis temomis: „Sūduvos krašto istorijos įžvalgos“, „Kalvarijos vaistinės ir vaistininkai“, „Kalvarija tampa karališkuoju miestu“. Surinkta istorinė ir kartografinė medžiaga apie Kalvarijos miestą ir kraštą gauta iš Lenkijos archyvų tarpininkaujant istorikams Grzegorz Ryzewski ir Tomasz Naruszewicz. Parengta istorinė medžiaga „Kalvarijos gatvių istorijos“ buvo talpinama muziejaus tinklaraštyje.

Dokumentų fondo cirkuliacija didinant dokumentų prieinamumą

2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų skaitytojai TBA paslauga nesinaudojo.

Didinant dokumentų prieinamumą, ataskaitiniais metais vyko dokumentų vidaus cirkuliacija tarp viešosios bibliotekos ir filialų. 2021 m. viešoji biblioteka 88 vartotojams paskolino iš kaimo bibliotekų 178 dokumentus. Iš jų: 169 leidinius suaugusiems ir 9 leidinius skaitytojams vaikams. Filialai savo lankytojams paskolino iš viešosios bibliotekos fondų 132 leidinius, iš jų: 128 leidinius suaugusiems ir 4 leidinius skaitytojams vaikams. Suaugusiųjų vartotojų tarpe paklausiausia buvo grožinė literatūra. Jaunimo ir vaikų tarpe – programiniai kūriniai.

Dokumentų ir nurašymas (fiziniai vienetai ir pavadinimai)

Dokumentų nurašymas atliekamas kiekvienais metais išsiaiškinus pagrindinius nurašomų dokumentų kriterijus. Pagrindinės nurašomų dokumentų priežastys - susidėvėję bei praradę aktualumą dokumentai (31 lentelė).

28 lentelė

Dokumentų nurašymo priežastys 2019-2021 m., fiziniai vienetai

Metai	Nurašyta iš viso	iš to skaičiaus				
		Susidėvėjusių	Pasenusių turiniu	Perduotų mainams	Vartotojų prarastos	Kitos priežastys
2019 m.						
<i>VB</i>	1368	111	1243	x	0	14
<i>F</i>	4355	1349	1735	x	53	1218
<i>KSVB</i>	5723	1460	2978	x	53	1232
2020 m.						
<i>VB</i>	6718	5519	1199	x	0	0
<i>F</i>	4382	1872	2455	x	2	53
<i>KSVB</i>	11100	7391	3654	x	2	53
2021 m.						
<i>VB</i>	1023	1	1004	x	18	0
<i>F</i>	7193	5368	1792	x	33	0
<i>KSVB</i>	8216	5369	2796	x	51	0
<i>Skirtumas 2020/2021 m.,%</i>	-26	-27	-23	x	-96	-100

Per ataskaitinius metus iš bibliotekų fondų pašalinta 10 proc. dokumentų. Tai 4 proc. daugiau nei buvo gauta į fondus naujų dokumentų.

Dokumentų fondo apsauga

Fondo apsaugą reglamentuoja Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas, kiti teisės aktai.

2021 m. dokumentų fondo patikrinimas atliktas Menkupių filiale. Kalendorinių metų pabaigoje, Liubavo filiale, keičiantis materialiai atsakingam asmeniui, vyko fondo patikrinimas bei perdavimas naujam darbuotojui.

Leidinių atnaujinimas (restauravimas) bibliotekose nevykdomas. Tačiau kasmet organizuojamos akcijos bibliotekose, kurių metu, rankiniu būdu atliekama pažeisto knygos viršelio bei lapo atnaujinimo procedūra.

Kiekvienais metais, mažindami vartotojų-skolininkų grupės skaičių, darbuotojai jiems skambina telefonu arba e-paštu, ragindami atnešti bibliotekos dokumentus jiems patogiu laiku į biblioteką ar knygų gražinimo dėžę, esančią prie viešosios bibliotekos.

Dokumentų skaitmeninimas

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka dokumentų skaitmeninimo nevykdė.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA

Tyrimai

2021 m. KSVB taikomieji tyrimai nebuvo vykdomi.

Metodinė veikla

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka teikia metodinę pagalbą padalinių darbuotojams. Siekia, kad bibliotekininkai naudotųsi profesinio lavinimosi galimybėmis, skatina darbuotojų profesinį tobulėjimą. Bibliotekų veiklos kokybei didelę reikšmę turi nuolatinis darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, savišvieta.

Viena iš metodinės veiklos krypčių – ugdyti bibliotekininkų profesionalumą, skleisti informaciją apie naujoves. Tuo tikslu 2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje organizuoti 4 profesiniai renginiai – darbuotojų pasitarimai. Juose aptartos bibliotekų veiklos aktualijos, ieškota problemų sprendimo būdų, dalintasi gerąja patirtimi, skaityti pranešimai įvairiomis bibliotekų darbo temomis, pristatyta naujausia profesinė ir metodinė literatūra, daug dėmesio skirta veiklos viešinimo kokybės gerinimui.

Ataskaitiniais metais filialų darbuotojams suteikta daugiau kaip 95 konsultacijos: darbo LIBIS, kraštotyrinės veiklos, gyventojų mokymo ir konsultavimo apskaitos, veiklos viešinimo socialiniame tinkle Facebook, bibliotekinio darbo ir kt. klausimais.

2021 m. konsultuoti filialų darbuotojus darbo vietoje, suteikti metodinę pagalbą, stebėti veiklos pokyčius, atlikti dokumentų fondo patikrinimus išvykta 29 kartus. Metodinių išvykų metu tikrinti šie bibliotekų darbo aspektai: bibliotekų darbo apskaitos vedimas – bibliotekos dienoraščių, skaitytojų formuliarių pildymas; bibliotekų fondo būklė – tvarkymas, apipavidalinimas, savalaikis

susidėvėjusios literatūros nurašymas; bendras bibliotekos estetiškas vaizdas – tvarka ir švara; skaitytojų buvimas/nebuvimas bibliotekoje. Metodinių išvykų metu bibliotekų darbuotojams suteiktos konsultacijos, metodinė bei praktinė pagalba. Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius šalino kompiuterinės ir dauginimo technikos gedimus, atliko informacinių technologijų atnaujinimo darbus, tikrino apsaugos sistemas.

Metų pabaigoje visuose filialuose atlikta metinė turto inventorizacija, jos metu taip pat teiktos konsultacijos, praktinė pagalba.

X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS

2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose dirbo 19 profesionalių bibliotekininkų (26 darbuotojai iš viso). Kolektyvą 2021 m. papildė nauja darbuotoja – darbuotoja su jaunimu.

29 lentelė

Darbuotojų skaičius 2021 m.

Biblioteka	Iš viso darbuotojų	Profesionalių bibliotekininkų												
		Iš viso	Iš jų dirbančių		Su aukštuoju išsilavinimu				Su aukštesniuoju išsilavinimu				Su kitu išsilavinimu	
			Visą dieną	Ne visą dieną	Iš viso	%	Bibliotekiniu		Iš viso	%	Bibliotekiniu		Iš viso	%
							Iš viso	%			Iš viso	%		
VB	15	9	8	1	5	56	3	60	4	44	1	25	0	0
F	11	10	0	10	0	0	0	0	6	60	3	50	4	40
KSVB	26	19	8	11	5	56	3	60	10	53	4	40	4	40

2021 metais visi bibliotekininkai kėlė kvalifikaciją: dalyvavo *seminaruose, konferencijose, skaitmeninio raštingumo ir įvairiuose kituose edukaciniuose mokymuose.*

30 lentelė

Kvalifikacijos kėlimas 2021 m.

Biblioteka	Darbuotojų (unikalių) kėlusią kvalifikaciją skaičius	Kvalifikacijos kėlimo kartai	Vidutinis kartų skaičius tenkantis 1 bibliotekos specialistui
VB	9	59	6,5
F	8	48	6
KSVB	17	107	6

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu, darbuotojai buvo įvertinti ir jiems suformuotos 2022 m. naujos veiklos užduotys.

2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai įteikti padėkos raštai:

- Už aktyvų dalyvavimą 2021 m. sausio 13 d. visoje Lietuvoje vykusioje pilietinėje iniciatyvoje „Atmintis gyva, nes liudija“, skirtoje prisiminti ir paminėti istorinės mūsų Tautos pergalės prieš agresorių 30-ąsias metines,
- Už dalyvavimą 2021 m. Nacionalinėje saugesnio interneto viktorinoje,
- Už bendradarbiavimą įgyvendinant „Saugesnio interneto savaitės“ (2021 m. vasario 8 – 13 d.) veiklas ir indėlį kartu kuriant geresnį internetą!,
- Už Tarptautinės Laimės dienos organizavimą kartu su „Kaunas 2022“ komanda,
- Už bendradarbiavimą 2021 m. spalio 14-31 d. organizuojant žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalio „Nepatogus kinas“ filmų rodymą bibliotekoje (<https://bit.ly/3LAbK8>).

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų bendras patalpų plotas - 1475 m², naudingas – 1287 m². Iš jų: Viešosios bibliotekos bendras - 800 m², naudingas – 669 m², filialų bendras - 675 m², naudingas – 618 m². Patalpų infrastruktūros būklė gera. Dauguma kaimo filialų įsikūrę suremontuotose, jaukiose patalpose. Tik Menkupių filialo patalpų būklė prasta: reikalingas remontas, nauji baldai. Keleto filialų (Brukų, Radiškės, Salaperaugio) patalpos šildomos elektra.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka tęsė dalyvavimą bibliotekų vystymo projektuose: „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ bei „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Šis bendradarbiavimas leido sukurti naujų modernių paslaugų sistemą: įkurta interaktyvi erdvė viešojoje bibliotekoje, ataskaitiniais metais užbaigtas visų filialų kompiuterinės technikos atnaujinimas (kompiuterių, multimedijos ir kt.), įgyvendinta daug kitų veiklų.

2021 m. gegužės mėnesį prie Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos įrengta moderniausia informacinė infrastruktūra Kalvarijos mieste – **interaktyvus-informacinis stendas**, skirtas krašto, gyventojams ir svečiams. Jame pateikta informacija apie lankytinus objektus apgyvendinimo ir maitinimo vietas, bibliotekos naujienas bei veiklas, vykstančius renginius lietuvių, anglų ir lenkų kalbomis. Šis informacinis stendas – projekto „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams“ dalis.

2 pav. Interaktyvus-informacinis stendas

veikla. Parengta ir knygomato naudojimosi instrukcija <https://bit.ly/36dxk2n>.

Nuo 2021 m. birželio mėnesio KSVB įdiegta inovatyvi nuotolinė nemokama IT paslauga vartotojams – **belaidis, mobilus knygomatas** (bekontaktis knygų išdavimas). Knygomatas suteikia galimybę KSVB skaitytojams saugiai ir sau patogiu laiku, 7 dienas per savaitę, 24 valandas per parą, skolintis leidinius, net ir kai biblioteka nedirba. Ši paslauga – ypatingai aktuali pastaruoju metu, kai dėl COVID-19 keliamų grėsmių nuolat ribojama bibliotekos

3 pav. Belaidis, mobilus knygomatas

XII. FINANSAVIMAS

2021 metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka pagrindinei veiklai vykdyti gavo 330,2 tūkst. eurų, t.y. 13,5 proc. daugiau nei 2020 metais. Biudžeto lėšos siekė 320,5 tūkst. eurų. Dokumentams įsigyti ataskaitiniais metais skirta 22766 eurų, iš kurių knygų nupirkta už 17087 eurus, elektroninių dokumentų už 163 eurus, periodikos prenumeratai skirti 5516 eurų, kvalifikacijos

kėlimui išleista 200 eurų. 2021 m. už mokamas paslaugas buvo surinkta 1285 eurai. Fizinių ir juridinių asmenų parama sudarė 440 eurų (1,2 proc. nuo GPM).

IŠVADOS

Žmonėms biblioteka reikalinga ne vien kaip informacinių poreikių tenkinimo vieta, bet ir kaip socialinis centras su technologine infrastruktūra, kuriame atsakymus į rūpimus klausimus galėtų rasti visi: vaikai, senjorai, paaugliai, sprendimų priėmėjai. Metai bibliotekai buvo kitokie: dėl sumažėjusio etatų skaičiaus filialuose, kai buvo pilnai ar iš dalies aptarnaujami skaitytojai, dėl pasunkėjusių darbo sąlygų, karantinuojant knygas, saugių sąlygų laikymosi (kaukės, dezinfekcija, atstumo laikymasis, baimė užsikrėsti virusu), nuolatinis skaitytojų aptarnavimo sąlygų kitimas. Nepaisant visko, 2021 metų bibliotekos veikla buvo kūrybiška, inovatyvi, pasiekusi platų Kalvarijos krašto gyventojų ratą:

- 2021 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje, sėkmingai įgyvendinus projektus, pradėtos teikti naujos, inovatyvios paslaugos bibliotekos vartotojams, savivaldybės gyventojams ir svečiams (Interaktyvus informacinis stendas ir belaidis, mobilus knygomatas, robotikos užsiėmimai, kitos edukacinės veiklos).
- Pradėta įgyvendinti bibliotekos skaitymo skatinimo iniciatyva „**Pirmoji knygelė**“. Tai – krepšelis, su knygele mažyliui ir nemokamas skaitytojo bilietas. 2021 m. dovanėlės įteiktos 33 Kalvarijos krašto naujagimiams.
- Ataskaitiniais metais savivaldybės bibliotekų sistemoje buvo registruoti 67984 lankytojai, t.y. 6616 lankytojų daugiau nei 2020 m.
- 2021 m. pradėta rinkti, sisteminti Kalvarijos savivaldybės vietovardžiai - labai svarbus krašto paveldo elementas. Perspektyvoje bus sukurta duomenų bazė, talpinanti visą informaciją apie vietovardžius (istoriniai ir gyvosios kalbos variantai, kirčiavimas, kilmė, užrašymo iš gyvosios kalbos laikas bei kt. informacija). Parengta istorinė medžiaga leidiniui „Kalvarijos gatvių istorijos“.
- Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Jaunimo savanorišką tarnybą atliko 7 savanoriai: susipažino su biblioteka, turėjo galimybę įsitraukti į vykdomas veiklas: renginių organizavimą, edukacijas, fondo tvarkymą, informacijos viešinimą, projektines veiklas.
- Užsitęsęs karantinui, nesant galimybių KSVB organizuoti literatūros parodas, renginius, dauguma informacijos, ypač susijusios su Kalvarijos kraštu, kraštiečių jubiliejinėmis datomis, buvo pateikta virtualioje erdvėje: bibliotekos socialinio tinklo facebook puslapyje, interneto svetainėje.

Nors 2021-ieji metai bibliotekai buvo darbingi ir pakankamai sėkmingi, numatyti veiklos tikslai, uždaviniai buvo pasiekti, 2022-iesiems išlieka kitos pagrindinės užduotys: kokiomis veiklos formomis skleisti skaitymo naudą ir poveikį, kaip užtikrinti tam tikrų bendruomenių grupių, ypač jaunimo, poreikių tenkinimą, kokios turėtų būti naujos bibliotekų paslaugos? Išlieka ir ūkinės problemos: Menkupių, Jusevičių filialų infrastruktūros atnaujinimo poreikis, reikalingas patalpų ir šildymo sistemų remontas. O svarbiausia yra išlaikyti tai, kas jau sukurta ir spręsti šiandienos savivaldybės kultūros laukui aktualius uždavinius.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ataskaitą pagal Direktoriaus, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo, Informacijos ir kraštotyros bei Skaitytojų aptarnavimo skyrių pateiktus tekstus parengė direktorės pavaduotoja Nijolė Skroblienė.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos renginiai 2021 m.

Bibliotekos vartotojams renginiai - tai dar vienas svarbus laisvalaikio praleidimo būdas ir kultūrinių poreikių tenkinimo galimybė. *Ivairūs renginiai*, skirti rašytojams, poetams, Lietuvos istoriniams įvykiams, kitomis žymiomis datomis paminėti užima svarbią vietą bibliotekų veikloje. Kiekvienas jų - svarbus ir unikalus savo **tema bei forma**.

Ataskaitiniais metais renginių lankytojai gausiai rinkosi į **knygų pristatymus**:

- Rugsėjo 11 d. viešojoje bibliotekoje vyko **susitikimas su gydytoju, Lietuvos kariuomenės majoru, rašytoju Viliumi Kočiubaičiu**. Vištytyje gimęs ir šiuo metu gyvenantis Vilius Kočiubaitis susirinkusiems papasakojo apie save, pristatė dvejų tomų monografiją „Vištytis“,

romanus „Miestelis, kuris buvo jo“ ir „Gydytojai miršta kitaip“. Be abejo, atsižvelgiant į paskutinių mėnesių aktualijas, daugiausia dėmesio sulaukė knyga „Afganistano daktaras“. Net trejose misijose Afganistane dalyvavęs, beveik dvejus metus Kabulo ir Goro provincijos ligoninėse išdirbęs gydytojas, su kalvarijiečiais dalinosi savo neįkainojama, sukrečiančia patirtimi, atsakė į daugybę klausimų (<https://bit.ly/3HNsFIN>).

1 pav. Knygos „Gydytojai miršta kitaip“ pristatymas

2 pav. Leidinio sudarytoja Rita Pauliukaitienė ir Sigitas Birgelis

- Spalio 6 d. vyko **knygos „Jurgis Krikščiūnas-Rimvydas ir jo artimieji“ pristatymas**.

Leidinio sudarytoja Rita Pauliukaitienė susirinkusiems papasakojo apie knygos atsiradimo priešistorę, gausią Krikščiūnų giminę, tragišką partizano, nepagailėjusio savęs ir paaukojusio savo gyvybę ant Tėvynės laisvės aukuro, Jurgio Krikščiūno-Rimvydo (1919-1949) likimą. Punsko „Aušros“ leidyklos direktorius

Sigitas Birgelis ne tik padovanojo skaitytojams leidyklos knygų, bet ir išsamiai apžvelgė Jurgio Krikščiūno-Rimvydo prasiveržimus į Vakarus, jo adjutanto Vytauto Prabulio-Žaibo (1923-1949), gimusio Punsko valsčiuje, Mockavos kaime, biografiją. Pasidalino naujienomis apie šiomis dienomis Lenkijoje, Suvalkų evangelikų kapinėse rastus partizanų palaikus. Partizanų dainas renginio dalyviams dovanojo ir iki širdies gelmių visus sujaudino kraštietė, atlikėja Jurgita Arelienė. Knygos pristatymą užbaigė Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos direktorė Laima Karpavičienė, su garbingu Kalvarijos garbės piliečio apdovanojimu, pasveikinusi rašytoją Edmundą Venslovą (<https://bit.ly/3uO8jF1>, <https://bit.ly/36c7Oup>).

3 pav. Knygos „Angelų vasara“ pristatymo akimirka.

- Rugsėjo 2 d. prie Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos skambėjo svajingos saksofonisto Romaldo Žilinsko atliekamos melodijos, kviečiančios užsukti vidun, į novelistės, dailininkės **Eitvydės Pranevičienės naujausios knygos „Angelų vasara“ pristatymą**. Kaune gimusi, o šiuo metu Jonavoje gyvenanti rašytoja, susirinkusiems papasakojo apie

savę, pristatė kūrybą, skaitė novelių ištraukas. Renginyje, taip pat, kalbėjusi literatūrologė Dalia Kuizinienė pabrėžė kūrėjos gebėjimą gyvai kurti ir pasakoti siužetus, patraukti skaitytoją. Tuo gali įsitikinti ne tik susitikimo dalyviai, gavę iš autorės dovanų po pristatytąją knygą su autografu, bet ir visi užsukę į Kalvarijos savivaldybės viešąją biblioteką ir pasiskolinę šį novelių rinkinį į namus.

- Spalio 15 dieną viešojoje bibliotekoje vyko **Emilijos Lukšytės-Krušininės knygos „Gyvos brydės“ pristatymas**. Tai – vienuoliktąji kraštietės knyga, kurioje yra ir poezijos, ir prozos kūriniai. Šiltus sveikinimo žodžius autorei išsakė leidyklos „Piko valanda“ vadovas Arūnas Reinikis, Marijampolės literatų klubo „Sietynas“ vadovas Ričardas Jurgelevičius, Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ vadovas Šarūnas Sejūnas. Alytaus literatų klubo „Tėkmė“ literatė Palmyra Pracuvienė pasidalino savo mintimis apie Emilijos Lukšytės-Krušininės visuomeninę veiklą, skaitė jos eiles iš pristatomos knygos. Renginį vedė ir sveikinimus nuo bibliotekos bei miesto bendruomenės autorei išsakė Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Asta Jankeliūnienė.
- Didelio susidomėjimo sulaukė **naujų leidinių**, gaunamų į bibliotekų fondus, pristatymai, kuriuos organizavo ir vedė vyresnioji bibliotekininkė Romutė Pranskevičienė. Ataskaitiniais metais buvo organizuoti 4 tokio pobūdžio renginiai.

4 pav. Naujų leidinių pristatymas netradicinėje erdvėje

- **„Kalvarija skaito“**. Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas kartu su projekto partneriu Kalvarijos savivaldybės viešąja biblioteka paruošė ir įgyvendino projektą „Kalvarija skaito“. Jo tikslas – ugdyti bendruomenės kultūrinę ir meninę savimonę, gilinantį į gimtojo krašto istoriją bei patirti knygų skaitymo džiaugsmą skirtingų kartų bendrystėje. Knygeles kartu su vaikais skaitė seneliai, tėvai, kaimynai... Skaitymo akimirkos buvo fiksuojamos nuotraukose ir talpinamos bibliotekos socialiniame tinkle facebook. Visiems dalyviams buvo įteikti suvenyrai – krepšeliai knygoms nešti ir juose esančios knygos.

5 pav. Skaito visi: anūkai, seneliai...

Susitikimai

Liepos 9 d. Viešojoje bibliotekoje lankėsi Jungtinių Amerikos Valstijų ambasados Lietuvoje antrasis sekretorius, vicekonsulas Rennie Silva. Diplomatas susitiko su minėjimo „Atminties kelias 1941-2021 m. Kalvarijoje“ organizatoriais: Kalvarijos gimnazijos pedagogais ir moksleiviais, Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos, Kalvarijos savivaldybės kultūros centro atstovais, asociacijos „Skambėjimas“ vadove Ausma Sakalauskaite. Svečias domėjosi švietimo, kultūros ir žmogaus teisių klausimais Kalvarijos krašte ir Lietuvoje (<https://bit.ly/34EhpcX>), (<https://bit.ly/34Tl1HM>).

6 pav. JAV ambasados Lietuvoje antrasis sekretorius, vicekonsulas Rennie Silva

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka kasmet organizuoja **intelektualinius žaidimus** (protmūšius, viktorinas). Ne išimtis buvo ir 2021-ieji. Ataskaitiniais metais **protmūšiai** tapo fanų tarpe specifine pažintinės ir kūrybinės veiklos forma, kitaip tariant, intelektualiu narkotiku. Metų

7 pav. Žaidimo „Auksinis protas“ entuziastai

pradžioje, sausio 5 d., sėkmingai startavo „Auksinio proto“ XV-asis pavasario žaidimų sezonas (17 virtualių žaidimų). Rugsėjo 7 d. prasidėjo XVI-asis gyvas rudens sezonas, kuriame dalyvavo dvi komandos „Guminaičiai“ ir „Kur vinukai?“. Džiaugiamės, kad į VB darbuotojų 2021 m. suorganizuotus keturiolika gyvų „Auksinio proto“ žaidimų rinkosi ne tik senbuviai, nuolatiniai dalyviai, bet prisijungė ir keltas naujų žaidėjų. Žaidimo „Auksinis protas“ rėmėjas - „Sodo sultys“.

Dar vienas ne mažiau įdomus intelektualus žaidimas, vykęs viešojoje bibliotekoje visoms amžiaus grupėms – **viktorinos**:

- vasario 7-13 d. VB komanda „Pelėdžiukai“ dalyvavo Nacionalinėje saugesnio interneto viktorinoje, liepos 14 d. vykusiam renginyje „Būk pasveikintas, gimtasis mieste“,
- Kalvarijos Trečiojo amžiaus universiteto studentams organizuota viktorina „Kalvarijai – 230“. Pateikti klausimai apie miesto raidą, kultūrą, tradicijas,
- rugsėjo 30 d., vykusioje Kalvarijos Trečiojo amžiaus universiteto mokslo metų pradžios šventėje „Sveiki sugrįžę“, surengta viktorina studentams „Kalvarijos TAU-10“,
- spalio 20 dieną viešojoje bibliotekoje vyko viktorina „Pakeliaukime po Vokietiją“. Kalvarijos gimnazijos 8b klasės moksleiviai (geografijos mokytoja Edita Kružikienė) prisijungė prie visoje Lietuvoje, spalio 18-24 dienomis, švenčiamų Vokiečių kalbos dienų „Ö kaip vokiškai?“. Moksleiviai pasiskirstė į komandas atsakinėjo į viktorinos klausimus apie Vokietiją <https://bit.ly/3JokTyR>.
- Kovo 16-ąją, minint Knygnešio dieną, viešosios bibliotekos socialinio tinklo Facebook puslapyje kvietėme patikrinti žinias ir sudalyvauti viktorinoje apie „Kalvarijos krašto knygnešius“.

8 pav. Viktorina „Kalvarijos miesto istorija“

- 2021 m. minėjome Kalvarijos kraštui reikšmingą įvykį — Kalvarijos miesto savivaldos teisių suteikimo 230-ies metų sukaktį. Šia proga lapkričio mėn. Kalvarijos krašto muziejuje vyko viktorina „Kalvarijos miesto istorija“, kurioje dalyvavo Kalvarijos gimnazijos Ib ir Ic klasės moksleiviai. Jaunimas atsakinėjo į klausimus apie Kalvarijos mieste esančius paveldo objektus, su Kalvarija susijusius istorinius įvykius, žymius žmones. Gimnazistai ne tik puikiai pasirodė, bet ir pagilino turimas žinias (<https://bit.ly/3BloMll>),

Vis daugiau Kalvarijos savivaldybės gyventojų kūrybingai leidžia laisvalaikį, atrasdami savo hobius: tapymą, vėlimą iš vilnos, siuvinįimą, mezgimą, fotografiją, kolekcionavimą ir kt. Pomėgiai daro žmogaus gyvenimą šviesesnį ir įdomesnį. Biblioteka yra ta erdvė, kurioje gali kiekvienas kuriantis atrasti savo hobiai bendraminčių bei gerbėjų. 2021 m. viešosiose bibliotekose buvo organizuojamos ir gausiai lankomos vietinių kūrėjų parodos (taip pat ir profesionalų):

- Ataskaitiniais metais veikė Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriaus moksleivių vaikų vasaros poilsio stovykloje sukurtų kūrybinių darbų paroda „Meno virtuvėlė“ (<https://bit.ly/3HQezjk>).
- 2021 m. nemažai dėmesio sulaukė kalvarijiečio Dariaus Blėdžio kolekcionuojamų kišeninių kalendoriukų paroda „Kalendorėliai pasakoja“ (<https://bit.ly/34w8hY1>).

9 pav. Paroda „Kalendorėliai pasakoja“

10 pav. Fotografijų paroda „Kalvarija. Istorija ir dabartis“

- Lapkričio mėn. viešojoje bibliotekoje veikė Virginijos Vyšniauskaitės rankdarbių paroda „Siūlo daina kavos puodeliui“.
- 2021 m. parodos buvo eksponuojamos ir netradicinėse erdvėse. Prie viešosios bibliotekos buvo galima apžiūrėti fotografijų parodą „Kalvarija. Istorija ir dabartis“, skirtą Kalvarijos miesto savivaldos teisių 230-mečio sukakčiai paminėti. Praeiviai turėjo galimybę palyginti, kaip smarkiai pasikeitęs mūsų mylimas miestas.

11 pav. parodos „Arčiau kūno“ atidarymas

- Rugsėjo 29 d. vyko Deivido Sinkevičiaus tapybos-grafikos darbų parodos „Arčiau kūno“ atidarymas. Autorius pasidalino prisiminimais iš savo kūrybinio kelio, pristatė parodoje eksponuojamus darbus. Greta kitų miestų, Deivido Sinkevičiaus kūryboje įamžinta Kalvarijos miesto architektūra. Paveikslą, kuriame vaizduojama Kalvarijos Švč. M. Marijos Vardo bažnyčia, bibliotekai padovanojo Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis.

- Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje veikė ir buvo pristatytos bibliotekos darbuotojų parodos: Astos Jankeliūnienės fotografijos darbų paroda „Šviesos poezija“, kurioje sustabdytos

nepakartojamos gyvenimiškos akimirkos: laiko paženklintas kerpėmis apaugęs akmuo, paukščio vaišės vynuogyne, lygūs, šiluma alsuojantys arimai, siautulinga jūra. Nijolės Skroblienės paveikslų (iš vilnos) paroda „Trumpalaikiškumas“, atspindinti laiko bėgimą, kai iš tamsos išaušęs rytas pakeičia dieną, iš dienos išauga vakaras, kuris atgula į nakties kapą, o laiko ratas apsisukęs atneša parą, vėliau metų laikus, žmogaus gyvenimo tarpsniu. Šios parodos pristatymai vyko: spalio 30 d. Vilkaviškio SVB ir gruodžio 27 d. Kalvarijos SVB.

12 pav. Parodos „Trumpalaikiškumas“ akimirkos

Akcijos, iniciatyvos

Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose jau tampa tradicija dalyvauti įvairiose **akcijose, iniciatyvose**, kurių tikslas – suburti kuo daugiau žmonių geriems darbams atlikti, palaikyti vieni kitus, solidarizuotis, ištiesti pagalbos ranką, suteikti džiaugsmo, svajonių išsipildymo. 2021 m. viešosios bibliotekos prisijungė, organizavo ir vykdė šias **akcijas, iššūkius, iniciatyvas**:

- Lietuvai minint Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, viešosios bibliotekos kolektyvas jungėsi prie akcijos „Lietuva skaito!“ ir dalinosi skaitymo virusu (<https://bit.ly/34QsozJ>), birželio 1 d. - rugpjūčio 31 d. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka dalyvavo skaitymo skatinimui skirtoje akcijoje „Vasaros skaitymo iššūkis“. Iššūkyje užsiregistravo 38 skaitytojai, kurie įsipareigojo įveikti 5 skaitymo užduotis (įveikė 33 dalyviai). Buvo galima laimėti prizus. Vienas iš pagrindinių akcijos prizų – išmani apyrankė (XIAOMI Mi Smart Band 6) atiteko Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo erdvės skaitytojui Lukui Kuncėvičiui (3 kl.). Prie šios akcijos prisijungė ir filialų vartotojai. Skaitymo iššūkyje aktyviausi buvo Jusevičių (53 skaitytojai) ir Brukų (50 skaitytojų) bibliotekų skaitytojai.

13 pav. „Mano pirmoji knygelė“

- Ataskaitiniais metais pasiteisino ir viešosios bibliotekos iniciatyva „Mano pirmoji knygelė“. Kalvarijos savivaldybėje 2021 m. gimusiems naujagimiams buvo įteikiama pirmoji knygelė ir nemokamas skaitytojo pažymėjimas. Pirmąją knygelę atsiėmė 33 naujagimių tėveliai, o bibliotekos skaitytojais tapo 23 mažyliai.

- Lapkričio 17-ąją, Pasaulinę neišnešiotų naujagimių dieną, visame pasaulyje purpurine spalva nušvinta tūkstančiai miestų, taip reiškiant palaikymą ir dovanojant viltį ankstukų šeimoms. Savo palaikymą išreiškė ir Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, pastato langus nušviesdama purpurine spalva.

- Gegužės 21 d. palaikydami grupę „The Roop“ „Eurovizijos“ dainų konkurse, Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai jungėsi prie iniciatyvos „Geltona banga“!

14 pav. KSVB kolektyvas

Ekspedicijos

Kiekvieno šalies regiono istorijoje gausu įvykių ir tradicijų. Mums visiems rūpi savo šeimos, kiemo, gatvės, gimtojo miesto, kaimo, krašto istorija bei ištakos. 2021 m. viešosios bibliotekos darbuotojams, panorusiems artimiau susipažinti su krašto gamtos bei paveldo objektais, buvo organizuota dvi kraštotyros ekspedicijos:

- Balandžio mėn. bibliotekininkai aplankė unikalius Kalvarijos krašto gamtos ir archeologijos paveldo objektus. Netoli Tarprubežių kaimo, Vyžupio-Vėžupio upelio slėnyje, trykštanti hidrogeologinį gamtos paveldo paminklą – Vyžupio šaltinį. Apžiūrėjo Turlojiškės, Jakimavičių kaimų teritorijoje, prie Kirsnos upės esantį Turlojiškės archeologinį kompleksą, kuriame rastas vadinamas „Kirsnos žmogus“, įvardijamas kaip vienas seniausiai dabartinės Lietuvos teritorijoje gyvenusių žmonių.
- Gegužės 11 d. dalyvavo ekspedicijoje, kurios metu aplankė iš vienos pusės Menkupių upelio juosiamą Menkupių piliakalnį. Už tankios eglių sienos pasislėpusį Naujienėlės, dar vadinamą Aukštakalnio, Kovakalnio piliakalnį. Papiliakalnių, dar kitaip vadinamą Makauskų, Pavyžupio, Piliakalnių piliakalnį, ant kurio 1994 m. pastatytas paminklas, 1944 m. spalio mėnesį žuvusiems 131 pėstininkų divizijos 432 pulko vokiečių kariams atminti (<https://bit.ly/3oKfeeE>). Tą pačią dieną vykusios ekspedicijos metu aplankyta ir buvusi Menkupių kaimo gyventojų Jono Pupkos sodyba, kurioje 1946 m. – įrengtas Tauro apygardos Vytauto rinktinės 4-osios kuopos štabo bunkeris „Baltieji rūmai“. 1947 m. gegužės mėn. iš šios sodybos Lenkijos sieną laimingai perėjo partizanas Juozas Lukša-Daumantas. Jis šį prasiveržimą pro „geležinę uždangą“ plačiai aprašė savo knygoje „Partizanai“ (<https://bit.ly/3Jq3ea2>).

15 pav. Hidrogeologinis gamtos paveldo paminklas – Vyžupio šaltinis

Kelionės, išvykos, ekskursijos...

16 pav. pasivaikščiojimas po „Karališkąją Kalvariją“

Viešosiose bibliotekose dar viena populiarėjanti renginių forma - kelionės, išvykos, ekskursijos, žygiai, pasivaikščiojimai:

- Gegužės 10 d. Kalvarijos TAU studentai dalyvavo pažintiniame pasivaikščiujime **„Karališkoji Kalvarija“**. Jie aplankė Kalvarijos Karališkąjį parką, prisiminė įžymius kraštiečius, kuriems pagerbti, įkurtoje Kraštiečių alėjoje, pastatyti stogastulpiai. Naujai įrengtu pasivaikščiujimo taku studentai keliavo į Kalvarijos dvarvietę. Apžiūrėjo išlikusį vandens malūną, susipažino su šios vietos istorija.
- Gegužės 12 d. vyko ekskursija **„Juodasis turizmas Kalvarijoje“**. Dalyviai aplankė Kalvarijos Sinagogą, prie kurios karo metais buvo įrengtas getas. Taip pat, užsuko į senąją Kalvarijos turgaus aikštę – čia pokario metais ant grindinio buvo suguldyti nukautų kovotojų už Nepriklausomybę kūnai. Bažnyčios šventoriuje, prie kryžiaus tremtiniais, prisiminė šio krašto šeimas, išvežtas į Sibirą. Ekskursijos dalyviai aplankė Senąsias vokiečių kapines: Pirmąsias (Gėlių g.) ir Antrąsias (Suvalkų g.). Apžvelgė „karinio miestelio“ istoriją – jame nuo 1939 m. iki karo pabaigos buvo įrengtos lenkų, vokiečių ir rusų karo belaisvių stovyklos. Dar viena aplankyta šiurpi vieta – Žydų kapinės. Dalis jų sunaikinta – sovietmečiu pastatyti „barakai“. Išlikusioje dalyje apžiūrėjo paminklus ir užrašus ant jų, susipažino su šios tautos laidojimo tradicijomis. Ekskursiją užbaigė pabuvodami Smetoniškėse: grožėjosi Šešupės vingiais bei skardžiu, kuriame apsigyvenę čiurliai.
- 2021 m. kalvarijiečiai du kartus lankėsi Kauno valstybiniame muzikiniame teatre, kur žiūrėjo **muziklą „Aida“ ir operetę „Karaliaus antrininkas“**.
- Ataskaitiniais metais buvo organizuotos ekskursijos krašto svečiams **„Kalvarija – Šešupės vingyje“ ir „Žydų paveldas Kalvarijoje“**.
- Kalvarijiečiams buvo surengtos **pažintinės-edukacinės kelionės po Lietuvą: „Alvitas, Pajavonys, Ožkabalai“, „Šunskai, Vilkaviškis, Alvitas“, „Anykščių kraštas“, „Šventinė Palanga“**. Kiek plačiau norisi apžvelgti rugpjūčio 7 dieną vykusią **edukacinę-pažintinę kelionę „Palūšė-Ignalina“**. Jos metu kalvarijiečiai aplankė Palūšę, pabuvojo Palūšės Šv. Juozapo bažnyčioje. Keliautojai kopė į Ladakalnį ir Ginučių piliakalnį, apžiūrėjo Ginučių vandens malūną ir jame išlikusius senuosius malūno mechanizmus. Su bičių gyvenimu išsamiai susipažino Senosios bitininkystės muziejuje, kur dalyvavo edukacinėje programoje „Pažink bites saldžiai“.

17 pav. Edukacinės-pažintinės kelionės „Palūšė-Ignalina“ metu

- 2021 m. buvo organizuoti **žygiai pėsčiomis** po Kalvarijos kraštą. Tai: „Kalvarija-Kreivukė-Kalviai“, „Turlojiškė ir Jakimavičiai – istorinių vietų lankymas“, „Smetoniškės, Dambauka, Lakinskių piliakalnis“.
- Ataskaitiniais metais bibliotekos patalpose vyko **ekskursijos po atnaujintas bibliotekos patalpas**. Jose dalyvavo tiek miesto svečiai, tiek Kalvarijos krašto gyventojai bei moksleivių grupės.

Edukaciniai renginiai

Bibliotekose viena iš naujai atsivėrusių galimybių, pritraukti kuo daugiau naujų lankytojų, išlaikyti esamus, suburti bendruomenę ir t.t. yra edukacija. 2021 m. edukaciniai užsiėmimai pritraukė gausų būrį vartotojų vaikų:

18 pav. Užsiėmimas viešosios bibliotekos interaktyvioje erdvėje

- Nuo kovo mėnesio iki birželio 1 d. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka bendradarbiavo su VšĮ „LISPA“. Šios įstaigos neformalaus ugdymo koordinatore Rūta Petrikaitytė Kalvarijos savivaldybės 2-3 klasių moksleiviams pravedė 14 nuotolinių WeDo robotikos užsiėmimų. WeDo robotika – tai mokymosi programa, skirta susipažinti su robotika ir jos panaudojimu kasdieniniame gyvenime.

19 pav. Edukacinis užsiėmimas su bepilotėmis skraidyklėmis

- Birželio 17 dieną KSVB kiemelyje vyko pažintis su mokomosiomis bepilotėmis skraidyklėmis – dronais RYZE TECH – DJI Tello. Edukacijos metu vaikai susipažino su pagrindiniais dronų veikimo principais, svarbiausiomis naudojimo taisyklėmis, buvo diskutuojama apie galimus jų panaudojimo būdus (<https://bit.ly/3oNskbg>).
- Birželio 23 d. vaikai ir jaunimas rinkosi į interaktyvią erdvę išbandyti įvairias technologijas ir įgyvendinti savo svajonių projektus „LEGO dirbtuvėse“ su išmaniaisiais „LEGO Mindstorms EV3“ ir „LEGO WeDo 2.0“ bei inžineriniais „Fischer Technik“ konstruktorių rinkiniais (<https://bit.ly/3rJwDWT>).
- Rugsjūčio 11-18 dienomis Viešojoje bibliotekoje didelį ir linksmą šurmūlį sukėlė vasaros stovykla „VASARA: linksmi, žaismingai, kūrybingai“, kuri vyko šešias dienas. Meno gudrybių vaikus mokė dalininkas, kraštietis Vytautas Kalinauskas. Edukatorė Aistė Čerkauskienė stovyklautojams parodė kaip žaismingai sujungti dailę su gėlių kompozicijomis.
- 2021 m. edukacinis užsiėmimas „Piešiame smėliu“ sulaukė daug dėmesio bibliotekos vartotojų tarpe. Skaitytojų pageidavimu šie edukacijos užsiėmimai buvo surengti net 21 kartą. Juose dalyvavo ne tik jaunieji bibliotekos lankytojai, bet ir Kalvarijos gimnazijos, Sangrūdės gimnazijos, Jungėnų pagrindinės mokyklos, bei Akmenynų pagrindinės mokyklos moksleiviai. Taip pat, šį užsiėmimą bei jo atpalaiduojančias savybes išbandė ir Kalvarijos socialinės globos namų gyventojai bei Kalvarijos trečiojo amžiaus studentai.

Renginiai filialuose

Filialų darbuotojai, norėdami suaktyvinti vartotojų lankymąsi bibliotekose, kasmet organizuoja (kartu su bendruomenėmis, kultūros centrais, mokyklomis) nemažai tradicinių bei kalendorinių renginių. Kaime biblioteka yra kultūros židinys bei vieta bendrauti.

20 pav. vaizdelis iš komedijos „Skylė kelnėse“. Vaidina Pilviškių mėgėjų teatro „Bajorgalis“ artistai.

Rugpjūčio 25 dienos popietę visi keliai kekeliai Brukų bendruomenę suvedė į šeimos šventę „Mums gera būti kartu“ (organizavo Brukų kaimo biblioteka ir kultūros salės darbuotojai). Būdami pasaulio žmonėmis, pirmiausia esame savo šeimos, giminės, savųjų namų žmonės. Todėl savaitgalį (šeštadienis) buvo labai geras laikas trumpam atsikvėpti ir pasidžiaugti visiems kartu. Šventės metu gražias akimirkas ir gerą nuotaiką susirinkusiems dovanojo Vilkaviškio kultūros centro Pilviškių mėgėjų teatro „Bajorgalis“ suvaidinta komedija „Skylė kelnėse“ (režisierė Irma Puodžiukaitienė). Suaugę ir senoliai galėjo pasiklausyti įvairios muzikos prisėdę ant suolo po skėčiu nuo saulės atokaitos. Šeimų kiemas netrūko linksmybių vaikams: pučiami burbulai, sekama pasaka, piešimo pavėsis, šeimyninė nuotrauka, žaidimų aikštelė judriesiems.

Brukų filiale į popietę „Su Lietuva širdį“ susirinko gausus būrys bendruomenės narių paminėti 23-iąją - Juodojo kaspino dieną. Bibliotekos lankytojai, bičiuliai, svečiai prisiminė ir vedė diskusiją apie Baltijos kelią, nešantį ryžtą, tikėjimą ir viltį nuo Vilniaus iki Talino. Popietės metu skambėjo nuostabios giesmės, kurias susirinkusiems dovanojo Asociacijos „Skambėjimas“ choras „Sonantem“ (vadovė Ausma Sakalauskaitė).

21 pav. Choras „Sonantem“

22 pav. Laisvės gynėjų dienos akimirkos Jusevičių kaime

2021 m. Laisvės gynėjų diena paminėta Jusevičių bibliotekoje. Sausio 13-osios vakarą, kurį organizavo filialo ir kultūros centro darbuotojai, bendruomenės nariai buvo pakviesti prie atminimo laužo, kuris, kaip ir prieš 30 metų, visus susirinkusius suvienijo poezijos posmais, jautriais žodžiais, žvakelės šviesa, skambia daina. *Kaimo bendruomenė tylos minute pagerbė 14 aukų, savo gyvybes atidavusių vardan Lietuvos.*

2021 m. viešoji biblioteka, Radiškės bei Sangrūdodos filialai palaikė glaudžius ryšius su Kalvarijos **socialinės globos** ir Kalvarijos globos ir užimtumo centro Dienos socialinės globos **institucijomis**. Ataskaitiniais metais buvo organizuojamos popietės, parodos ir kt. renginiai:

- VŠĮ „Ugdymo akademija“ rugsėjo mėnesį vedė Kalvarijos socialinės globos namuose edukacinį užsiėmimą „Meno terapija – tapyba ant vandens“. Jo metu gimė originalūs paveikslai, kurie buvo eksponuojami viešojoje bibliotekoje. Šios parodos atidarymas, skirtas Pasaulinės psichikos sveikatos dienai, įvyko spalio 6 d. Į renginį darbų autorius (globos namų gyventojus) atlydėjo užimtumo specialistė Rita Jonaitienė ir socialinio darbo vadovė Aušra Frolovė. Regina Mačiulskienė džiugino popietės dalyvius kanklių muzika. Popietės dalyviai skaitė eiles, prisiminė vykusią meno terapiją bei dalyvavo ekskursijoje po atnaujintas bibliotekos erdves.

23 pav. Fragmentas iš parodos

- Viešojoje bibliotekoje veikė Laimutės Emilijos Plečkaitytės-Virbickienės rankdarbių paroda „Medžiaginiai žiedai“. Negalią turinti moteris savo darbelius kuria iš įvairių medžiagos skiaučių. Nemaža jos kūrybos darbų dalis atspindi tautiškumo dvasią.

24 pav. Rankdarbių parodos „Medžiaginiai žiedai“ fragmentas

- Spalio mėnesį Radiškės filiale buvo organizuota paroda „Stebuklingas sodas“, kurioje buvo eksponuojami Kalvarijos globos ir užimtumo centro dienos socialinės globos institucijoje paslaugų gavėjų sukurti medeliai iš karoliukų. Pasak parodos autorių: „Darbeliai iš karoliukų – vienas iš daugelio mūsų pomėgių. Tai nuostabus būdas turtingai praleisti laisvalaikį, pasigaminti rankų darbo dovanas ir jas padovanoti savo artimiesiems, pakeliant nuotaiką tiek sau pačiam, tiek kitam. Metams baigiantis ši paroda buvo eksponuojama ir viešojoje bibliotekoje pavadinimu „Karoliukų magija“.

- Gausaus būrio lankytojų sulaukė viešojoje bibliotekoje, Radiškės bei Sangrūdodos filialuose veikusi Lino Azaravičiaus kolekcionuojamų dramblių paroda „Laimę nešantys drambliai“.

mažumės neįgalumą turintį vaikina, dramblių kolekcionavimo aistra užvaldė prieš 10 metų. Šiuo metu dramblių kolekciją sudaro 120 eksponatų visokių formų ir paskirties: molinių ir stiklinių, metalinių ir plastmasinių, keramikinių, medinių ir kaulinių, skulptūrėlių ir puodelių, žvakidžių ir smilkalų... Parodos autoriui kolekcionavimas suteikia asmeninį malonumą, atpalaiduoja ir mažina stresą, suteikia saugumo ir sumažina vienišumo jausmą.

25 pav. Paroda „Laimę nešantys drambliai“

Virtualūs renginiai

Dabartiniai globalūs reiškiniai paskatino Kalvarijos savivaldybės viešąsias bibliotekas vis daugiau veiklos perkelti į virtualią erdvę. Todėl ataskaitiniais metais nemaža dalis informacijos apie naujus leidinius, renginius, įvairias parodas ir kt. buvo populiarinama bibliotekų socialinio tinklo facebook puslapyje, interneto svetainėje. Bibliotekų paskyrose sekėjai buvo kviečiami užsukti į „virtualią parodų salę“ ir susipažinti su krašto kūrybingų bendruomenės narių darbais. Tai:

- kraštiečio dailininko Vytauto Kalinausko tapybos darbų paroda „Pasivaikščiojimas po Kalvariją“ (<https://bit.ly/3GNZUUG>),
- Simonos Apelsinavičiūtės skaitmeninių piešinių paroda (<https://bit.ly/3rMztKG>),
- Kalvarijos gimnazijos moksleivės Viktorijos Zarembaitės piešinių paroda (<https://bit.ly/3rHN7ie>),
- Vilniaus kolegijos studentės, Laurynos Balsytės paveikslų paroda (<https://bit.ly/3oL9iCf>),
- buvusio Kalvarijos meno mokyklos moksleivio, Vilniaus dailės akademijos studento Dominyko Palšio paveikslų paroda („Man tu“ <https://bit.ly/3gIz3Pm>),
- kalvarijietės Linos Ramanauskienės tapybos darbų paroda „Sielos atspindžiai“ (<https://bit.ly/3gIT8F4>),
- Kalvarijos gimnazijos moksleivės Liepos Jankauskaitės fotografijų paroda (<https://bit.ly/3BijZRH>),
- Kalvarijos gimnazijos moksleivės Gabijos Minsevičiūtės fotografijų paroda (<https://bit.ly/33i7Ek5>),
- Arūno Jasaičio fotografijų paroda „Kalvarijos kraštas iš paukščio skrydžio“ (<https://bit.ly/3GU916o>),
- Virginijos Vyšniauskaitės ir Sauliaus Vyšniausko kryželiu siuvinėtų paveikslų paroda (<https://bit.ly/33iM5zL>),
- Virginijos Vyšniauskaitės rankdarbių paroda „Siūlo daina kavos puodeliui“ (<https://bit.ly/3BwH6s9>),
- viešosios bibliotekos darbuotojos Nijolės Skroblienės paveikslų iš vilnos paroda „Trumpalaikiškumas“ (<https://bit.ly/3LvOh8o>),
- floristės Aistės Čerkauskienės pavasariinių floristinių darbų paroda (<https://bit.ly/3HZxqsc>).

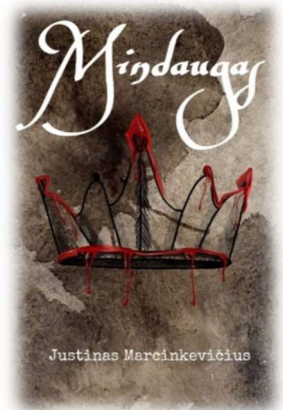
Viešosios bibliotekos facebook puslapio, interneto svetainės gerbėjams pristatytos žymių, garbingų kraštiečių sukaktys:

- virtuali paroda, skirta Vasario 16-osios akto signataro Petro Klimo 130-ųjų gimimo metinių proga, suteikė galimybę bibliotekos sekėjams pamatyti socialinio tinklo facebook puslapyje publikuotas fotografijas iš asmeninės žurnalisto Viliaus Kavaliausko kolekcijos (<https://bit.ly/3GMmA7L>).
- buvo pristatyta skulptoriaus Juliaus Narušio 75-osioms gimimo metinėms skirta paroda „Ištesėti pažadai sau ir akmeniui“ (<https://bit.ly/3gENX9f>).
- paroda „Gėlių architektas“ kvietė pasigrožėti selekcininko, kolekcininko Jono Auksuolio Liukevičiaus išvestais gražiausiais gėlių žiedais (skirta kraštiečio 85-osioms gimimo metinėms (<https://bit.ly/3BhLuLe>)).

- paminėta Lietuvos kariuomenės karininko-pulkininko Broniaus Vinco Aleksandravičiaus-Aleksio 120-osios gimimo metinės (<https://bit.ly/3Jqjd8g>) bei muziko, vargonininko, kultūros veikėjo Petro Staniukyno 110-ąsias gimimo metines (<https://bit.ly/3HPJdt9>).

Visiems poezijos mylėtojams buvo skirtas ciklas „Kalvarijos krašto literatų kūryba“, Lietuvių kalbos dienoms paminėti:

- suteikta galimybė pasimėgauti ilgametės savaitraščio „Kalvarijos kronika“ redaktorės Zitos Šiupšinskaitės, rašytojo, Kalvarijos garbės piliečio Edmundo Venslovos, Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ įkūrėjos ir ilgametės vadovės Astos Jankeliūnienės, sangrūdiškės, dainuojamosios poezijos atlikėjos Jurgitos Arelienės, literatų Raimondos Jurčenkienės, Vilijos Vilkelienės, Šarūno Sejūno, Danutės Šidlauskienės, Gemos Galinienės posmais.
- Virtualioje parodoje „Tėve, ant rankų paimk mane“, skirtoje Tėvo diena, publikuoti gražiausi Kalvarijos krašto literatų eilėraščiai apie tėvą (<https://bit.ly/3sVZtTt>).
- Virtualioje parodoje „Gyvuok per amžius, mūsų mielas mieste“, skirtoje Kalvarijos miesto savivaldos teisių suteikimo 230-ies metų sukakčiai paminėti, publikuoti Kalvarijos krašto literatų eilėraščiai, skirti gimtajam miestui – Kalvarijai (<https://bit.ly/3gJudkL>).
- Balandžio mėnesį, Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu, bendradarbiaujant su Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriumi, organizuotas virtualų konkursas „Sukurk viršelį savo mėgstamai knygai“. Bibliotekos socialinio tinklo „Facebook puslapyje publikuota apie 40 knygų viršelių.

23 pav. „Sukurk viršelį savo mėgstamai knygai“

- Gruodžio mėnesį, bendradarbiaujant su Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriumi, organizuotas Kalėdinio atviruko konkursas, kuriame dalyvavo Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriaus, Kalvarijos gimnazijos moksleiviai, dailininkas Vytautas Kalinauskas, Kalvarijos globos ir užimtumo centro klientai ir kt. Kalvarijos krašto gyventojai. Rankų darbo kalėdiniai atvirukai buvo eksponuojami parodoje bibliotekoje <https://bit.ly/3GObuiH> ir socialinio tinklo Facebook puslapyje <https://bit.ly/3Bn2ujs>.
- Kadangi, XXI-osios Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės tema – „Nauja realybė – naujos formos“, kartu su Kalvarijos meno mokyklos dailės mokytojais Ilona Šidlauskiene ir Egidijumi Bičkumi pristatyta ne tik Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriaus moksleivės, jaunosios Kalvarijos krašto menininkės Auros Bingelytės kūryba <https://bit.ly/3rNAeDu>, bet ir įrašytas pokalbis su šiuo augančiu talentu, kuriame kalbėta, apie tai kaip gimsta paveiksiai, apie skaitmeninės animacijos kūrimo procesą, kas įkvepia ir kokią emociją savo darbais meno gerbėjams ji norėtų perduoti <https://bit.ly/3GNIt6H>.
- Galimybė virtualiai pasižvalgyti po Kalvarijos krašto piliakalnių buvo suteikta parodoje <https://bit.ly/3Jnj858>. Taip pat parengta interaktyvus Kalvarijos krašto piliakalnių žemėlapis <https://bit.ly/3h0VUqf>, tikintis, kad šis virtualus susitikimas su krašto etninės atminties liudytojais, kultūros kraštovaizdžiais – piliakalniais – paskatins juos aplankyti.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos projektinė veikla 2021 m.

Projekto pavadinimas. Tiksmai ir uždaviniai Projekto rengėjai	Vykdymo/ dalyvavimo laikotarpis	Dalyviai ir partneriai	Rezultatai*	Kas finansuoja	Pritrauktos lėšos (be SVB indėlio)
1	2	3	4	5	6
Bibliotekos rengti ir vykdyti projektai					
„Kalvarijos savivaldybės, kaip patrauklaus ir svetingo krašto, įvaizdžio formavimas“. <i>Tikslas</i> – formuoti Kalvarijos savivaldybės, kaip patrauklaus ir svetingo krašto, įvaizdį, reprezentuoti Kalvarijos kraštą, atskleisti jo savitumą, populiarinti Lietuvoje ir užsienyje. <i>Uždaviniai:</i> • parengti ir pagaminti Kalvarijos kraštą reprezentuojančius suvenyrus, skirtus Kalvarijos savivaldybės, kaip patrauklaus ir svetingo krašto, įvaizdžio formavimui; • gerinti besilankančių Kalvarijos savivaldybėje Lietuvos ir užsienio turistų patirties kokybę. Projektą parengė Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Informacijos ir kraštotyros skyrius	2021 m. rugpjūčio-spalio mėn.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Kalvarijos krašto muziejus	Parengti ir pagaminti Kalvarijos kraštą reprezentuojantys suvenyrai, skirti Kalvarijos savivaldybės, kaip patrauklaus ir svetingo krašto, įvaizdžio formavimui.	Kalvarijos savivaldybė	2000 EUR

„VASARA: linksmi, žaismingai, turiningai“ moksleivių vasaros stovykla“. /Projekto vadovas Asta Jankeliūnienė/ <u>Tikslas</u> – organizuoti vaikų turiningą laisvalaikį vasaros atostogų metu, skatinant jų kūrybiškumą.	2021 m. rugpjūčio mėn.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Kalvarijos gimnazijos moksleiviai.	Organizuoti 6 dienų edukaciniai užsiėmimai: keramikos, floristikos, dailės. Parengta stovykloje sukurtų darbų paroda.	Kalvarijos savivaldybės Iš mokinių vasaros poilsio programos.	2000,00
„Kuriu, veikiu, atrandu Kalvarijos kraštą“ /Projekto vadovas Asta Jankeliūnienė/ <u>Projekto tikslas:</u> Kalvarijos krašto kultūros identiteto stiprinimas, populiarinant vietos kultūros ir istorijos paveldą, skatinant turizmo vystymąsi, įveiklinant istorijos, kultūros, meno srities profesionalų patirtį ir žinias.	Parengtas 2021 m. Finansavimas gautas 2022 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Kalvarijos krašto muziejus, Kalvarijos savivaldybės administracija, VšĮ „Užimtumo idėjos“, Kalvarijos meno mokykla, Kalvarijos gimnazija, Jonavos krašto muziejus, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus.			
„Rudens šventė Aistiškiuose“ /Projekto vadovas Marija Murauskienė/ <u>Projekto tikslas:</u> Stiprinti bendruomeniškumą, skatinti kaimo žmones bendrai dirbti ir ilsėtis, puoselėti tradicijas, gerinti kaimo įvaizdį.	2021 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Aistiškių kaimo bendruomenė.	Organizuota Rudens šventė Aistiškių krašto žmonėms: Konkursas „Aistiškių sūris - 2021“; žemdirbių darbų paroda „Rudens gėrybės kitaip“, pramoginis	Žemės ūkio ministerija	4000,00

			užsiėmimas vaikams „Linksmasis lagaminas“ ir kt.		
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis					
„Lietuvos bibliotekos – draugiškos autizmui 2020“	2020 m. - 2021 m.	Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka.	Gautas „Sensorinis gesintuvas“ (priemonių rinkinys, darbui su autistiškais vaikais).		
„Kalvarija skaito“	2021 m.	Kalvarijos TAU	Įsigyti suvenyrai – krepšeliai su knygomis.		
„Jurgio Dovydaičio pamokos 2022“	2021-2022	Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka	Viešinimas, parodos organizavimas	Lietuvos Kultūros taryba	
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo vykdant projektą					
„Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ <i>Tikslas:</i> padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis ir internetu, taip pat jo teikiamomis galimybėmis. Projekto vykdytojas: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos.	2018 m. balandis – 2021 m. rugsėjo 30 d.	Asociacija „Langas į ateitį“, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos viešosios bibliotekos	2018 m. balandis – 2021 m. rugsėjo 30 d. mokymuose pagal pradedančiųjų mokymosi programą dalyvavo 70 gyventojų (126 val.), pagal pažengusiųjų mokymosi programą 208 gyventojai (156 val.). Iš viso per projekto laikotarpį mokymuose dalyvavo 278 (282 val.) E. skautų veikloje dalyvavo 65 vartotojai (KSVB – 26, filialų – 39). E. skautas – tai 14–29 metų jaunuolis,	Projekto veiklos finansuojamos Europos Sąjungos regioninės plėtros fondo ir Valstybės investicijų programos lėšomis.	

			besidomintis ir gebantis naudotis šiuolaikiniais išmaniaisiais įrenginiais, pasiryžęs padėti kitiems išmokti jais naudotis bei daugiau sužinoti apie skaitmeninių technologijų teikiamą naudą, apie saugų elgesį internete.		
„Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ <i>Tikslas:</i> plėtoti ir atnaujinti viešosios prieigos kompiuterių ir interneto infrastruktūrą viešosiose bibliotekose, sudarant sąlygas gyventojams dalyvauti skaitmeninių kompetencijų ugdymo ir vietos skaitmeninio turinio kūrimo bei kitose skaitmeninės informacijos iniciatyvose.	2018 m. vasaris – 2021 m. sausis	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos viešosios bibliotekos	Atnaujinta kompiuterinė ir programinė įranga. Biblioteka turi galimybę pasiūlyti tokias technologijas, kurių gyventojai ar namų ūkiai dar neturi: sukurtos naujos darbo vietos darbui su vaizdo ir garso ir (ar) grafine medžiaga, asmenų inžinerinius gebėjimus lavinančiais konstruktoriais, robotikos rinkiniais, taip pat darbui su virtualiosios realybės ir kt. įrenginiais. Gyventojams suteikta galimybė naudotis spartesniu negu 30 Mb/s interneto ryšiu.	Europos regioninės plėtros fondas	
„Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių	2021 m. rugpjūtis – 2023 m. birželis	Projekto vykdytojas: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičai-	Projektu siekiama sukurti inovatyvų skaitymo skatinimo produktą - virtualų žaidimą	Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansiniai	

santykių kūrimui su aplinka“ <i>Tikslas:</i> sukurti inovatyvią skaitymo skatinimo priemonę, kuri formuotų moksleivių įprotį skaityti, gilintų žinias ir padėtų skaitymo patirtis pritaikyti socialinių santykių kūrimui su aplinka (bendraamžiais, tėvais, mokytojais, etc.), problemų sprendimui ir kūrybinei saviraiškai		tės – Bitės viešoji biblioteka. Projekto partneriai: Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Mokslo ir kultūros institutas Norvegijoje	5-8 klasių (10-15 metų) moksleiviams. Virtualus žaidimas savo turiniu bus susietas su trimis knygų kolekcijomis, keliaujančiomis Panevėžio, Kauno ir Klaipėdos regionų viešųjų bibliotekų tinkle. Skaitymo iššūkis virtualiame žaidime ir žaidimą papildanti literatūra padės vaikams ir jaunimui per žaidimą ir skaitymą spręsti socialinių santykių su aplinka problemas, o tuo pačiu – ugdyti skaitymo įpročius, formuoti bręstančio žmogaus vertybių pasaulį. Į žaidimo kūrimą bus įtraukti užsienio partneriai, kultūros, meno, mokslo ir kūrybinių industrijų atstovai, jaunimo savanoriai. Skaitymo iššūkio žaidimas ir knygų kolekcija tikslinei grupei bus prieinami nemokamoje mobilioje programėlėje, o su žaidimo	mechanizmai	

			užduotimis susieta literatūra – specialiose teminėse lentynose bibliotekose ir specialiuose knygų išdavimo „paštomatuose“ kitose miestų erdvėse		
